MSS No. 325 Subject PHILOSOPHY

Name of MSS शीघ्रबोध

Author काशीनाथ

Period 1882 Folios 44

Script SANSKRIT Source PRITHI PAL Singh

Missing Folios N.A.

Ni 1

A. no. 325

A No 325

Saus. Ms. 133.5		
S 575		ग्रीष्मप्रबोध ; काशीनाथ कृत ; अपूर्ण ॥
325-Ms.		४३पत्रक ॥ ला० अ० ८पं०प्रा०पृ०
		ह० ला०
Saus. Ms.		

ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः॥ भास्वयं तं जगद्व्यासानत्वा भास्वन्तमव्य
यम्॥ क्रियते नेकाशिनाथेन शीघ्रबोधाय संग्रहः॥१॥ रोहिण्यु
त्तरे रेवत्यो मूलं स्वाति मृगो मघा॥ अनुराधा च हस्तश्च विवा
हे मंगलप्रदाः॥२॥ इति विवाहनक्षत्राणि॥ माघे धनवती क
फाल्गुने सुभगा भवेत्॥ वैशाखे च तथा ज्येष्ठे पत्युरत्यन्तवल्ल
भा॥३॥ आषाढे कुलवृद्धिस्स्यादन्ये मासास्तु वर्जिताः॥ मार्गशीर्ष
मपीच्छन्ति विवाहे केपि कोविदाः॥४॥ इति विवाहमासाः
अमावास्या च रिक्ता च वारवेला च जन्मभं॥ गण्डान्तं क्रूर

1A

वाराश्चवर्ज्जनीयाप्रयत्नतः॥५॥नंदाभद्राजयारिक्तापूर्णाश्चतिथ
यःक्रमात्॥वारत्रयंसमावर्त्यो:तिथयःप्रतिपन्मुखाः॥६॥तू
र्य्यांकेसप्तमश्चन्द्रेद्वितीयाभूमिनन्दने॥चन्द्रपुत्रेपञ्चमेदेवा
चार्य्येनधाष्टमः॥७॥दैत्यपूज्येनत्नीयश्चशनौषष्ठ्यश्चनिंदि
तः॥ग्रहराद्दःशुभेकार्य्येवारवेलेतिकथ्यते॥इतिवारवेला
चक्रं॥ भद्रांककर्केटयोगश्चनिष्पन्न
पमघंध टकम्॥टग्धानिधिश्चभांत

सू	चं	मं	बु	बृ	शु	श	रा	
	१	२	५	८	३	६	म	:

श्चकुलिकश्चविवर्ज्जयेत्॥१०॥द्वरामांचतत्नीयापांकस्मप

पी०
२
२

ऽपेरदले॥ सप्तम्यांचतुर्दश्यांविष्टिःपूर्वेदलेस्मृता॥ १०॥ एकाद
दश्यांच्चतुर्थ्यांऽष्टमुक्तेपक्षेपरेदले॥ अष्टम्यांचतुर्दश्यां
पांचविष्टिःपूर्वेदलेस्मृता॥ इतिभद्राचक्रं॥

१०	३	रा	क्ष	१२	४	रा	रो	मृ
७	१४	दि	क्ष	८	१५	दि	न	मृ

मीनेचापेद्वितीयाचचतुर्थीवृषकुम्भयोः॥ +
मेषकर्कटयोःषष्ठीकन्यामिथुनेतुचाष्टमी॥ १२॥ दशमी
वृश्चिकेसिंहेद्वादशीमकरेतुले॥ एतास्तुतिथयोदग्धाशु
भेकर्मणिविवर्जिताः॥ १३॥ इतिदग्धातिथिचक्रं॥ मासांतेदि

मे	वृ	मि	क	सिं	क	तु	वृ	ध	म	कुं	मी
६	४	८	६	१०	८	१२	१०	२	१२	४	२

नमेकंतुतिथ्यंतेघटिका

2A

हृयं ॥ अष्यंते घटिकात्रीणि विवाहादौ न शस्यते ॥ भास्वान्तेत्री

यत्ते कन्या लिप्यंन्ते सा हपुत्रैणी ॥ नत्तत्रन्ते वे धव्यं विरोमनु

हृयो भवेत् ॥ सूर्ये च सप्तमी सोमे षष्ठी भौमे च पंचमी ॥ बुधे च

तुर्थी देवे ज्मेत्तनी या भृगुनंदने ॥ २५ ॥ द्विती या वन्जे नी या च प्रक्षीप

त्रुषी नेश्वरे ॥ कुलिकारव्योहि योगोयं विवाहादौ न शस्यते ॥ २६

इति कुलिकयोगः

सू	चं	मं	बु	वृ	भृ	श

इति कुलिक चक्रं ॥ अ

वर्गो गरुडो ज्ञेयो विडाल स्यात्कवर्गकः चवर्गः सिंहनाम

विडालस्यात्कवर्गकः

शी० ३ 3

साटवर्गाः कुक्कुरः स्मृतः ॥ १७ ॥ तर्प्यारव्यः सान्तवर्गोऽपि पवर्गो मू

रवको मतः ॥ यवर्गो मृगनामा स्यात्तथा मेषः शवर्गकः ॥ १८ ॥ यो य

स्य पंचमे स्थाने तस्य वैरन्न संशयः ॥ वैरं मूषकमार्जारो सदैव हि

रं मृगसिंहयोः ॥ १९ ॥ वैरं गरुडसर्पश्च तद्वैरं सिंहमेषयोः ॥ वर्गा

णां पञ्चमे स्थाने वैरं चैव प्रजायते ॥ २० ॥ स्ववर्गे परमा प्रीतिर्मित्र

प्रीतिश्च कथ्यते ॥ उदासीनप्रीतिरन्याश्च वर्गमैत्रीं विभावयेत् ॥ २१ ॥ स्व

वर्गात्पंचमे स्यात्तु श्वतुर्थे मित्रसन्निभम् उदासीनस्तृतीये च वर्ग

भेदस्त्रिधोच्यते ॥ २२ ॥ इति वर्गप्रीतिः ॥ अश्विनीमृगरेवत्योर्हस्तपु

रा ३

3A

ष्यपुनर्वसुः॥ अनुराधाश्रुतिस्वातीकथितोदेवतागणः॥२३॥ तिस्रः

पूर्वोत्तरात्रितिस्रोप्यार्द्राचरोहिणी॥ भरणीचमनुष्याख्योगणोसौक

थितोबुधैः॥२४॥ कृत्तिकाचमघाश्लेषाचविशाखाशततारकाः॥ चित्रा

ज्येष्ठाधनिष्ठाचमूलंरक्षोगणाःस्मृताः॥२५॥ स्वगणेपरमाप्रीतिर्म

ध्यमादेवमर्त्ययोः॥ मर्त्यराक्षसयोर्मृत्युःकलहोदेवरक्षसां॥ इतिग

णप्रीतिः॥ षष्ठेस्त्रीपुंसयोर्वैरंमृत्युःसाष्टमेध्रुवं॥ द्विद्वादशेच

दारिद्र्यंनवमेपंचमेकलिः॥ इतिराशिमेलनम

मीनालिकर्कटोविप्राश्चमेषोहरिर्धनुः॥

दे	अ	मृ	रे	ह	पु	पु	अ	श्र	स्वा	
म	पू	पू	पू	उ	उ	उ	आ		रो	भ
रा	कृ	म	श्ले	वि	श	चि	ज्ये	ध		मू

रा ५
4

वैश्यायुग्मंतुलाकुम्भौःशूद्राःकन्यावृषोमृगः॥ १९॥ नोन्नमाशुहहेत्कन्यान्त्या
स्यणीचविशेषतः॥ भ्यतेहीनवर्णस्वत्रास्रणासहशोयदि॥ इतिवर्ण
प्रीतिः॥ पोत्मादिकंषड्कमुराग्निपूर्वमाद्यौदिकेद्वादशमध्यभागम्॥ पौर
स्त्राद्यंनवकंभवक्रमस्त्रभागंगणकाविदग्धाः पूर्वभागेपतिश्रेष्ठो
मध्यभागेचकन्यका॥ परभागेचनस्त्वेदपोप्रीतिर्मेहीयसि॥ २०॥ इ
तिनत्त्वप्रीतिः॥ सिंहंविनावशेसर्वेद्विपदानांचतुष्पदाः॥ भक्ष्याज
लचरास्तेषामभयस्यानेसरीसृपाः॥ २१॥ मकरस्यपूर्वभागेमेषःसिंहोध
नुर्वृषः॥ चतुष्पदाःकीटसंज्ञःकर्कसर्पश्चवृश्चिकः॥ २२॥ मकरस्य

रा ५

4A

पश्विमाईकुंभोमीनजलचराख्याता:॥मिथुनतुलाधरकेन्याद्विपदाख्या

धनुपूर्वभागश्च॥इतिवश्यप्रीति:॥अश्विनीवासवश्चाम्बोरेवतीभरणी

गज:॥पुष्पश्चकृत्तिकाछागोनागश्चमृगरोहिणी॥२३॥आर्द्रामूल

मपिश्वाचमृषक:फाल्गुनीमघा॥मार्जारोदितिरश्लेषागोजा:स्तु

रुत्तरात्रयं॥२४॥महिषोस्वातिहस्तौचमगोज्येष्ठानुराधिका॥आषेश्र

विन्नाविशाखाचश्रवाषाढेचमर्कटे॥२५॥शतंम्भाद्रपदासिंहोन

नकुलश्चाभिजित्स्मृत:॥योनय:कथितभानांम्वैरमैत्रीविचार्यनाम्

२६॥इतियोनिप्रीति:॥मरणंपितृमात्रोश्चसंग्राहोनवपंचमो॥चरस्थ

वी
५

5

ष्टमेकन्याकन्यायानवमेवरः॥ ४७॥ एवंत्रिकोणकंग्राह्यंपुत्रपौत्रसुखाव
हे॥ षष्ठाष्टकेभवेन्मृत्युर्गुणैक्येतन्नविचारयेत्॥ ४८॥ इतिराशिमेलनम्॥
वरस्यभास्करबलंकन्यायाश्चगुरोर्बलम्॥ द्वयोश्चन्द्रबलंग्राह्यमितिवाहे
नान्यथाभवेत्॥ ४९॥ अष्टमेचचतुर्थेचद्वादशेचदिवाकरे॥ विवाहि
तोवरोमृत्युसंप्राप्नोतिनसंशयः॥ ५०॥ जन्मन्यथद्वितीयेचपंचमेसप्तमेपि
वा॥ नवमेचदिवानाथेपूजयापाणिपीडनम्॥ ५१॥ एकादशेतृतीयेवाष
ष्ठेवादशमेपिवा॥ वरस्यशुभदोनित्यंविवाहेदिननायकः॥ ५२॥ इतिर
विचक्रम्॥ अष्टमेद्वादशेचापिचतुर्थेवाबृहस्पतौपूजातत्रकर्त्तव्या

सू	सू	सू	सू	सू	सू
८	४	१२	अ	शु	भं
१	२	५	७	९	पू
११	३	६	१०	शु	भं

रा ५

5A

विवाहेप्राणनाशकः ॥ ४३ ॥ षष्ठेजन्मनिरेखेचजेतृतीयेदशमेपिवाष्टमे
पूजापूजितःस्यात्कन्यायाःशुभकारकः ॥ ४४ ॥ एकादशेद्वितीयेचपञ्चमे
सप्तमेपिवा नवमेचसुराचार्य्यःकन्यायाःकथितःशुभः ॥ ४५ ॥ इतिगुरुबलम्

वृ	६	१	३	१०	भूरि	पू
वृ	८	१२	४	म्ह	ल्पु	
वृ	११	२	५	९	७	शुभं

आद्येचन्द्रःश्रियंकुर्यान्मनस्तोषंद्वितीयके
तृतीयेधनसम्पत्तिश्चतुर्थेकलहागमः ॥ ४६ ॥
पञ्चमेज्ञानवृद्धिःस्यात्षष्ठेसम्पत्तिरुत्तमा सप्त
मेराजसन्मानम्मरणंचाष्टमेतथा ॥ ४७ ॥ नवमेधर्मलाभंचदशमेमान
सेप्सितं ॥ एकादशेसर्वलाभंद्वादशेमहाहानिमेवच ॥ ४८ ॥ इतिचन्द्रबलम्

अष्टवर्षाभवेद्गौरीनववर्षाचरोहिणी॥ दशवर्षाभवेत्कन्याअतऊर्द्धं
रजस्वला॥४९॥ द्वादशैकादशेवर्षेयस्याःशुद्धिर्नजायते। पूजाभिःशकु
न्तैर्वापिनसालग्नमुद्घापयेत्॥५०॥ पश्चाद्ग्रहाःस्थापयेद्रेखाःपश्यन्तिर्यदुन्मु
खास्तथा॥ द्वयोर्याम्यकोणयोर्देयंचक्रम्पञ्चशलाककम्॥५१॥ ईशानेकृ
त्तिकादेःसाक्रमादृक्षाणिभानिच॥ महालेसुभदानव्यायेचसर्वेप्रतिष्ठि
ताः॥५२॥ लग्नस्यनिकटेयाचगताभवतिपूर्णिमा॥ तन्नक्षत्रस्थितश्चन्द्रो
ज्ञातव्योगणकोत्तमैः॥५३॥ लत्तापातोयुतिर्वेधोयामित्रंबुधपञ्चकम्॥ र
एकार्गलोपग्रहौचक्रान्तिसाम्यन्तथापरम्॥५४॥ दग्धातिथिश्चविज्ञा

6A

दशदोषा महाबलाः एतान्दोषान्परित्यज्य लग्नं सूर्योधपेद्बुधः ॥५५॥ न
क्षत्रं द्वादशे भानुस्तृतीय लत्तया कुजः ॥ षष्ठ
ज्जीवो ष्टमम्मन्दो हन्ति दक्षिणतः सदा ॥५६॥
वामेन सप्तमं चान्द्रिर्नवमं सिंहिकासुतः ॥ द्वीति
भम्मा स्वमं भृगुको द्वाविंशं पूर्णञ्चन्द्रमाः ॥५७॥

इति लत्ताचक्रम् ॥

सू	चं	मं	बु	बृ	शु	श	रा
पृ१२	पृ२२	३पृ	अ७	६पृ	५पृ	८पृ	वा९

॥ कुजस्य कुरुते
रविलत्ता हरेद्वि
मृतिम् ॥ बृहस्पतेर्वंधुनाशं शनेः कुर्यात्कुलक्षयम् ॥ बुधस्य कुरुते

शी
७ 7

त्रारांलन्नाराहोर्विनाशयेत् ॥ शुक्रस्तु:रवदानिसंज्ञा सदाचकलानि
धे: ॥५९॥ सूर्य्यशुक्राच्चनत्तत्रादोषपातोभिजायते ॥ मघाश्लेषाचचित्रा
चस्तानुराधाचरेवती ॥६०॥ अवलोपिचषड्भायमानद्रुश्चेनिगद्यते ॥ अ
श्विनीमवधिंकृत्वागणयेल्लग्नभावधिम् ॥६१॥ पावकःपवमानश्च
विकारःकलहोपरः ॥ मृत्युःक्षयश्चविज्ञेयःपापातषड्कसलत्तणम्
६२॥ पातेनपतितोब्रह्मापातेनपतितोहरिः ॥ पातेनपतितोशम्भु
स्तस्मात्पातंविवर्जयेत् ॥६३॥ ॥।।।।।।ऽऽ।।।ऽ।।ऽ।।।।ऽ।।।।ऽ इतिपातचक्रं
पत्रेगेहेभवेत्स्वंद्रोग्रहस्तत्रंयदाभवेत् ॥ युतिदोषस्तदातेषांविनाशु।

रा
७

7A

कंस्तु भास्तुभाः ॥ ६४ ॥ रविणा संयुतो हानि र्भौमेन निधनं शशी

करोति मूलनाशं च राहुकेतुशनैश्चरैः ॥ ६५ ॥ इति युतिः ॥ ए

करेखास्थितै र्वेधोहिन नाद्यादिभि र्ग्रहैः ॥ विवाहेन त्र मास

न्नुनजीवति करोचनः ॥ ६६ ॥ अश्विनी पूर्वफाल्गुन्या भर

णी चानुराधया ॥ अभिजिच्चापि रोहिण्या कृत्तिका च विशा

खया ॥ ६७ ॥ मृगश्चोत्तराषाढेन पूर्वाषाढा तथार्द्रया ॥ पुनर्व

सुश्च मूलेन तथा पुष्पश्च ज्येष्ठया ॥ ६८ ॥ धनिष्ठया तथाश्लेषा

मघापि श्रवणेन च ॥ रेवत्युत्तराफाल्गुन्या हस्तेनोत्तरभाद्रपात्

8A

इति यामित्रम् ॥ धार्ष्यास्तिथिर्मासदशाश्चवेदाः संक्रान्तितो जातदि
नैश्चयोज्याः ॥ ग्रहैर्विभागो यदि पञ्चकेषु रोगश्च वह्निर्नृपचोरमृ
त्युः ॥ ७६ ॥ यद्यर्कवारे किल रोगपञ्चकं ॥ सोमे तु राज्यं क्षितिजे च व
ह्निः शनौ च मृत्युः सुरमन्त्रि चोरौ विवाहकाले परिवर्जनीयाः ॥ ७७

मृ	१७	८	२६	रो
मं	११	२०	२९	व०
चे	४	१३	२२	नृ
वृ	६	१५	२४	चौ
शा	१०	१९	२८	मृ

इति संक्रान्तिगतदिनोपरि यंत्रम् ॥ अथ दग्धबुध
पञ्चकम् ॥ अथ दाक्षिणात्यं बुधपञ्चकम् ॥ ग्रं १
षान्तरो केलि लिखिति ॥ लग्नो नागा याननतिथ्यो
कर्तव्याः शेषनागाः ८ द्व्यष्टितैः कैर्द्रुसंख्यैरोगोच

8C

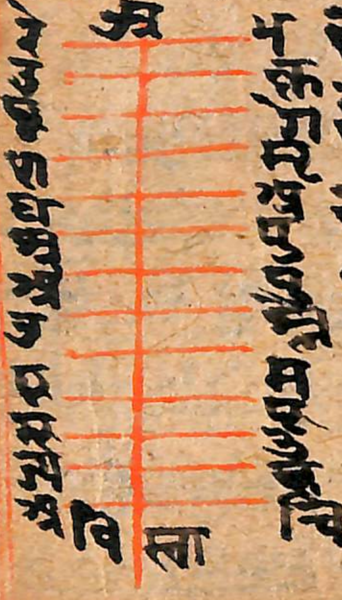
इत्वनाशकरी चोल्कानिर्घातो वस्तुनाशकः ॥ कम्पः कम्पयते नित्यं व
न्नस्त्री अभिचारिणी ॥ ८३ ॥ इत्युपग्रहाः ॥

५	८	१४	१६	१९	२२	२३	२५

योगांके
विषमे चैकादेयोऽष्टाविंशतिः समे ॥ अर्द्धीकृत्वाश्विनी पूर्वं मंकभुक्ताद्विरी
यते ॥ ८४ ॥ विष्कुम्भे चाश्विनी देयाश्विनी स्वातिर्निगद्यते ॥ सौभाग्ये च विशाखा
सा दाद्युग्मात् भरणीयुतः ॥ ८५ ॥ शोभने कृत्तिका देया त्वनुराधातिगण्डके
रोहिणी सा तु कर्म्मी रेवजेष्ठा साहि धनी तथा ॥ ८६ ॥ गण्डे स्थैर्ये च मृगः शू
ले च वृद्धा चार्द्रा निगद्यते ॥ पूर्वाषाढा ध्रुवे प्रोक्ता व्याघाते च पुनर्वसुः
॥ ८७ ॥ हर्षणे चोत्तराषाढा वज्रे पुष्यः प्रकीर्तितः ॥ अभिजिच्च तथा सिद्धा

शी ७ १

वंशेषाम्यतिपातके॥ वरीयसिकृत्तिदेयापरघेचमघातथा॥ शिवेधनि

ष्ठानथासिद्धौपूर्वाचफाल्गुनी॥ ७९॥ साध्येशतभिषा

देयाशुभेचोत्तरफाल्गुनी॥ पूर्वाभाद्रपदाशुक्लेहस्तेब्र

ह्माप्रकीर्तितः॥ ८०॥ उत्तराभाद्रपदमैन्द्रेचित्रादेया

चवैधृतौ॥ सूर्यचन्द्रमसोर्योगेभवेदेकार्गलस्तथा॥

चयोदशान्तरेरेखाएकोर्द्धोमूर्द्धिविस्तृता॥ योगांक

प्राप्तनक्षत्रनक्षत्रेज्ञेयमेकार्गलंबुधैः॥ ८१॥ यात्रायाम्

रणविद्यादारंभेकार्यनाशनम्॥ वेधमंसादिवाहेचदा

१८

हस्थवसतां गृहे ॥ इत्येकार्गलः ॥ अथ क्रान्तिस्वरास्ति स्त्रामध्ये मीनं लिखे
द्बुधः ॥ सूर्य्याचन्द्रमसोर्द्वयोः क्रान्तिसाम्यं निगद्यते ॥ ५४ ॥ मीनककन्या
यायुक्तो मेषः सिंहेन सङ्गतः ॥ मकरेण वृषः कान्तश्चापोपि मिथुनेन च ॥ ५
५ ॥ कर्कैण वृश्चिको विद्धो वेधश्च तुलकुम्भयोः ॥ क्रान्तिसाम्यकृते द्वा
होन जीवति कदाचन ॥ ५६ ॥ इति क्रान्तिसाम्यम् ॥
इति क्रान्तिसाम्यम् मर्म्मवेधः कण्टकश्वशल्यंछिद्र
श्चतुर्थकं ॥ एतद्दोषचतुष्कं च परित्याज्यं प्रयत्नतः
५७ ॥ लग्ने पापे मर्म्मवेधः कण्टको नवपञ्चमे ॥ चतुर्थे

शी
१०

10

दशमेशात्संछिद्रम्भवनिसप्तमे ॥ ९८ ॥ मगाण्मर्म्मवेधेस्मात्कण्टकेचकु
लक्षयः ॥ शल्येचनपनेभीतिःपुत्रनाशश्चछिद्रके ॥ ९९ ॥
मर्म्मवेधादिदोषचतुष्फलम् ॥ मासान्तेदिनमेकंतुतिथ्य
न्तेघटिकाद्वयं ॥ घटिकात्रितयभान्तेविवाहेपरिवर्ज्जे

	१	१२	११
२	कौ	ति	१०
३	सा	म्यं	९
४	५	६	७ ८

१०० ॥ जन्ममासेजन्मभेचनचजन्मदिनेबुधः ॥ ज्येष्ठमासेनज्येष्ठस्यविवा
हंकारयेत्कचित् ॥ १ ॥ नकन्यावरयोर्ज्येष्ठेज्येष्ठेपाणिपीडनम्
द्वयोरेकतरेज्येष्ठेनज्येष्ठोदोषमावहेत् ॥ २ ॥ सिंहस्थेगुरोगतेकोप्या
नविवाहःकदाचनः ॥ मेषस्थेचदिवानाथेसिंहस्थोस्यापिवरप्रदः ॥ ३

रा १०

10A

रवेर्वासार्द्धत्रयोभागाःचन्द्रेपञ्चगुरौत्रयं॥ द्वेसुकेद्वेबुधेचैवभागाःवि

स्वाप्रदामी॥५॥शनैकेसार्द्धभागाश्चमंदमंगलराहुसु॥ग्रहावलयुताविं

स्वाप्रयछन्तिनदुर्वेलाः॥५॥इतिविंस्वाचक्रे॥

सू	चं	मं	बु	बृ	शु	श	रा
३।।	५	९।।	२	२	२	९।।	४।।

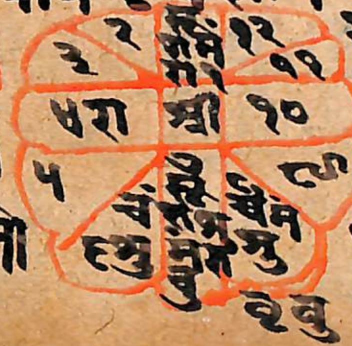
केन्द्रेसप्तमहानेचद्वित्रिकोणेसुभाशुभाः॥

धनेसुभाःसदाचन्द्रःपापाषष्ठेचशोभना॥६॥तृतीयेकादशेसर्वे

सौम्याःपापास्तुभप्रदाः॥ तेचसर्वेमतामेस्यामैत्नुदा

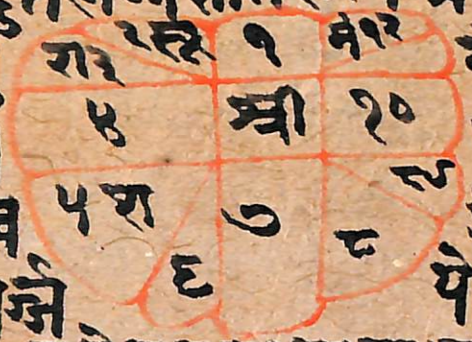
वरकन्ययोः॥इतिविंस्वाप्र दाः शनिसूर्य्यश्चलग्नेस्ते

चन्द्रेलग्नेचमेरिपो॥कुजो लग्नेचमेचास्तेसुक्रोबुधेच

श्री
११
॥

मेरिपौ॥ गुरुर्मंत्री सैंहकेयः लग्नतृष्ये च सप्तमे॥ बुधश्चमे च यामित्रे विवा
हे प्राणनाशकः॥ ५॥ क्रूरयोरंतरे लग्नं चन्द्रं च परिवर्ज्जयेत्॥ वहरन्ति
द्रुतं लग्नं शीतरश्मिश्च कन्यकां॥ इति ग्रहस्य शुभाशुभविचारः॥ तुलाचमि

पु
म
श्र
वर्ज्ये

नेकन्याष्टवौ द्वौ धनुषो वृषः॥ एते लग्नस्य शुभानि मं
ध्यमाश्चापरे स्मृताः॥ ११॥ लत्तामलवकेदे शोपात
कुरुजोगले॥ एकार्गलश्च कास्मीरे वेधं सर्वत्र
पेत्॥ १२॥ मेषे न वा शामे या घाः वृषे च मकरादिकाः
मिथुने च तुला द्याः स्युः कर्कटे कर्कटादिकाः॥ १३॥ मेषादौ च धनुः सिं
हो स्त्री वृषो मकरादिकाः॥ तुलाद्यो तुलाकुम्भौ च कर्कादौ मीन वृश्चि

रा १०

11A

गोतुलायुग्मकन्यानानवांशाः शुभदास्स्मृताः ॥ धनुषः प्रथमो भागो

मे	वृ	मि	क	सिं	क	तु	वृ	ध	म	कुं	मी
१	१०	७	४	१	१०	७	४	१	१०	७	४
२	११	८	५	२	११	८	५	२	११	८	५
३	१२	९	६	३	१२	९	६	३	१२	९	६
४	१	१०	७	४	१	१०	७	४	१	१०	७
५	२	११	८	५	२	११	८	५	२	११	८
६	३	१२	९	६	३	१२	९	६	३	१२	९
७	४	१	१०	७	४	१	१०	७	४	१	१०
८ ९	५ ६	२ ३	११ १२	८ ९	५ ६	२ ३	११ १२	८ ९	५ ६	२ ३	११ १२

विवाहेमेचमध्यमाः ॥ १५ ॥
अंशस्यपतिरंशस्तन्मित्रं
चांशशुभोपिवा ॥ परेपत्तदाशु
भोत्तेयः सर्वेदोषश्चनिःफ
लाः ॥ १६ ॥ शुक्लाष्टमीसमार
भ्यफाल्गुनस्यदिनाष्टकम् ॥
पूर्णिमावधिहोलाष्टकंत्याज्यमि
ष्टशोभने ॥ इतिहोलाष्टक

म ॥ दिने सदान्याव वृषमेषसिंहा राशौ च कन्या मिथुन कुलीराः ॥
मृगस्तुलालिर्वै धिरः पराह्णे सन्ध्यासु कुब्जा घट धन्वी मीनाः ॥ १९ ॥
दिवान्धो वर सन्नारा चान्धो धनाशकः ॥ दुःख शोच वधिरो लग्नकु
ब्जो वंशविनाशकः ॥ २० ॥ मध्ये चैकादशाङ्गं ज्ञो द्वितीयो वा तृतीयक
ः ॥ गोधूलिकः सा विज्ञेयः शेषा धूलिमुखाः स्मृताः ॥ २१ ॥ कुलिकः
क्रान्ति साम्यं ज्ञा लग्ने षष्ठाष्टमे शशी ॥ तदा गोधूलिकः साजः प
ञ्च दोषेण दूषितः ॥ २२ ॥ यदा नास्तंगतो भानुर्गोधूल्या पूरितं नभः
सर्व मंगल कार्येषु गोधूलिः शस्यते तदा ॥ २३ ॥ अष्टमे जीव भौमौ च बुध

12A

ष्टभार्गवोष्टमे ॥ लग्नेषष्टाष्टकश्चन्द्रोगोधूलिर्नाशिकस्मृता ॥ २४

इतिगोधूलिः ॥ लग्नादेकादशेसर्वे लग्नपुष्टिकराग्रहाः ॥ तृतीये

चाष्टमेसूर्य्ये पुत्रएकादशेनथा ॥ २५ ॥ चन्द्रोधनेतृतीयेचकुजःष

ष्टेतृतीयके ॥ बुधेज्ञोनवषट्द्वित्रिचतुःपञ्चदशास्थितः ॥ २६ ॥ शुक्रो

द्वित्रिचतुःपञ्चधर्म्मकर्म्मतनुस्थितः ॥ राहुर्दशाष्टषट्पञ्चत्रि

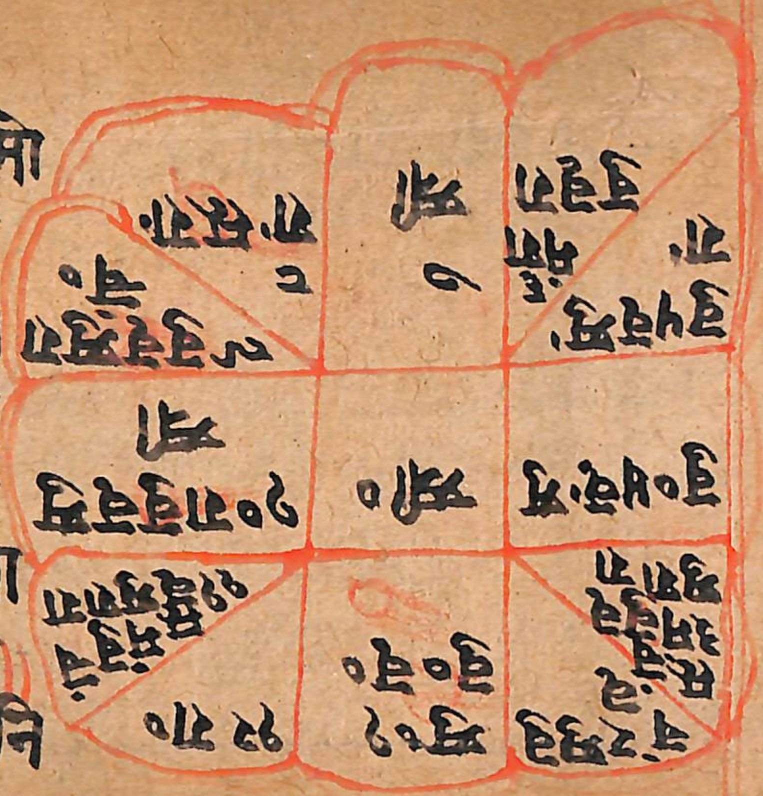
नवद्वादशेशुभः ॥ इतिरेखदाग्रहाः ॥ छायापादरसोपेताल्लकविं

शाशतेभजेत् ॥ लब्धांकेघटिकाज्ञेयाशेषांकेचफलाःस्मृताः ॥ २८ ॥

इतिदिनलग्नज्ञानम् ॥ पूर्वाषाढानुराधाचज्येष्टाश्लेषाचरेवती ॥

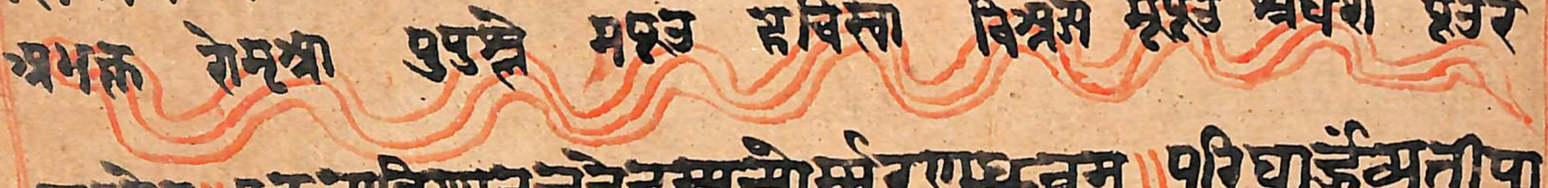

विशाखाश्चपद्दाम्हुङ्गिमदास्तारदस्मो
दयः ॥ २९ ॥ मस्तकेमृगशीर्षेचमूल
श्चनवमोदय ॥ ३० ॥ सूर्य्यभान्मौलि
भंगणेप्तसप्तहीनेतुशेषकम् ॥ द्विगु
णान्महिहीनश्चगतरात्रिस्फुटाभ
वेत् ॥ इतिरात्रिलग्नज्ञानम् ॥ उदया
द्यागतानामस्तासामङ्केनसेरखपा ॥
सूर्य्यभाद्यङ्कवेदघ्नेनलग्नस्यनि

13A

णीयः॥३२॥इतिलग्नज्ञानम्॥किंकुर्वंतिग्रहास्सर्वेयस्यकेंद्रेबृहस्पतिः
मत्तमातंगयूथानांशतंहन्तिचकेशरी॥३३॥मुक्तदशसहस्त्राणिबुधोद
शशतानिच॥लग्नमेकंतुदोषाणांगुरुलग्नोव्यपोहति॥३४॥सर्पाकारं
लिखेच्चक्रंस्वाहेचत्रिनाडिकं अश्विनीप्रमुखभञ्चदत्त्वातास्मिंवि

चारयेत॥एकनाडिस्थनक्षत्रेवेदस्सोमेरणध्रुवम्॥परिघार्द्धव्यतीपा
तेवैधृतेसकलेत्यजेत॥विष्कुम्भेघटिकापञ्चशूलेसप्तप्रकीर्त्तिता॥३०

अ	भ	कृ
आ	मृ	रो
पु	पु	श्ले
उ	पू	म
ह	चि	स्वा
ज्ये	अ	वि
मू	पू	उ
श	ध	श्र
पू	उ	रे

षङ्कंडे चातिगंडे च नवव्याघातवज्रयोः ॥ वज्रयोगं च विख्यातो विवाहादौ
शुभं त्यजेत् ॥५१॥ व्यतीपातो भवेन्मृत्युर्गंडे च मरणं ध्रुवं ॥ विघ्नदोतथा
वज्रे रुजं प्राप्नोति शूलके ॥५२॥ वैधव्यं वैधृतो प्रोक्तं विष्कुंभे कामचारि
णी ॥ अतिगंडे वीर्यहानिर्व्याघाते मृतवत्सकाः ॥५३॥ परिघे च भवेद्दासीम
ध्यमं परतः सदा ॥ एते हि नव योगास्तु वर्ज्या लग्ने सदा बुधैः
ऽथपदाकारचक्रं ॥ पदाकारं लिखेच्चक्रं अष्टकोणसम
न्वितं ॥ यस्मिन्नृक्षे भवेत्सूर्यस्तद्दाम धेत्रयंत्रयं ॥५५॥ त्रयंत्रयं
च सर्वेत्र ततः पूर्वादितो लिखेत् ॥ नहत्रनत्नीयमधो

पु पुष्ये	रो मृ आर्द्रा	कृ उ रे
म पू उ	अ भ कृ	श्र ध श
ह चि स्वा	वि अनु ज्ये	मू पू उ

14A

पत्रद्वयं विनाशकं ॥५६॥ पूर्वे स्याने भवेल्लक्ष्मी धन धान्य समागमः ॥ आ
ग्निकोणे भवेन्मृत्युः नारीकुलविनाशिनी ॥५७॥ दक्षिणे दुर्भगा ना
री हारिद्रात्मत्सुमाक्षयात ॥ नैऋते पुत्र नाभश्च सुख सौभाग्य संपदः
पश्चिमे विधवा नारी वायव्ये व्यभिचारिणी ॥ उत्तरे धन धान्यादि ईशान्ये
सुख संपदाः ॥५९॥ मांगिल्ये सर्वकार्येषु पट्ट चक्रं विचारयेत् ॥ गर्गाचार्य
मतं श्रेष्ठं सर्वसिद्धिः प्रदायकं ॥ ६०॥ इति श्री काशिनाथ भट्ट विरचिते शीघ्र
बोध विवाह प्रकरणम् ॥१॥ अथ मुहूर्त प्रकरणं ॥ धात्र युग्मं हयो मैत्रं मृत्तियु
ग्मं करत्रयं ॥ पुनर्वसु द्वयं पूषा मूला चाप्युत्तरा त्रयं ॥१॥ विष्णु वत्सरे मा

मार्गमेषञ्चफाल्गुनः॥ मकरेमिथुनेमीनेलग्नंकन्यातुलाधराः॥२॥ मौ
मार्किवर्ज्जितावाराग्रह्यतेचद्विरागमे॥ षष्ठीरिक्ताद्वादशीचअमावा
स्याचवर्ज्जिताः॥३॥ इतिद्विरागमनं॥ आर्द्रात्रयंभाद्रयुग्मंमृगपूषाश्को
त्तिकरः॥ मूलत्रयंगुरुःसूर्योभौमारिक्ताविनातिथिः॥४॥ आद्येद्वयेत्रये
मासेलग्नेकन्याद्वयोस्थिरे॥ चापपुंसवनंकुर्यात्सीमंतंचाष्टमेतथा
५॥ इतिपुंसवनेसीमंतकर्म्मः॥ पुनर्वसुद्वयहस्तत्रयेमेत्रमृगेद्वयं॥ मूलो
त्तराधनिष्ठासुद्वादशेकादशेदिने॥ अन्याश्चापिशुभेयोगेवारेबुध
शशांकयो॥७॥ भानुर्गुरुःस्थिरलग्नेबालनामकृतेनशुभाः॥ व्रतीपाता

द्विनिंद्येषुविद्ध्वंगारकमेवच ॥९॥ विषमाहरस्त्रीणांसमाहरनरस्य
च ॥ स्तनकोनेयवाकार्यंरिशोनामकुलोचितं ॥९॥ इतिनामकर्ण
मैत्रहयेहरिद्वंद्वेविधिद्वंद्वेदित्तिद्वये ॥ स्तातोहस्तोत्तराषाढापूर्वा
पूमहयेषुच ॥१०॥ सिंहवृश्चयेघटेलग्नेमासयोस्त्रिचतुर्थयोः ॥ पात्राति
थोचनिकास्यशिम्भुर्नैवार्कभोमयोः ॥११॥ इतिनिःकाशनं ॥ स्नादिषं
चकेम्बिनोधनिष्ठायांचपूषणी ॥ गुरुस्मुकेबुधेवारेधापीस्त्रीभिःन
वोवरे ॥१२॥ लग्नेमीनश्वकन्यांचमिथुनेचवृषःस्मुभः ॥ पुंसोपुनर्वसु
हंहेरोहिणुत्तरभेषुच ॥१३॥ इतिवस्त्रपरिधानं ॥ नवान्नभोजनेग्रा
ह्यंवस्त्रेग्राह्याविशेषतः ॥ वराधिकेसूर्यसौरीनक्षत्रेश्रवणेमृगः

शी० घ०
१६
16

आद्यान्नप्राशनेसप्योङ्गावरुणोयमः॥नक्षत्रेषुपरित्याज्योवारोभौमौमौ
केनदग्नौ॥१४॥द्वादशीसप्तमीरिक्तापर्वनंदास्तुवर्जिताः॥लग्नेषुद्ध्येषे।
ग्राह्याःवृषकन्याचमन्मथः॥१५॥शुक्लपक्षःशुभेयोगःसंग्राह्याःशुभचं
द्रमाः॥मासोषष्ठश्चाष्टमेपुंसांस्त्रीणांमासस्तुपंचमः॥१६॥सोमशुक्रेचमं
दाग्निशनौभौमेचवृलत्रयं॥जीवशुक्रार्कचंद्रेषुशुभंबालकभोजनं१७
इतिप्रथमान्नप्राशनं॥पुनर्वसुद्वयेज्येष्ठामृगेचश्रवणेत्रये॥हस्तत्रे
येश्विरेवत्योःशुक्लपक्षोत्तरायणे॥१८॥लग्नेगोस्त्रीधनुकुंभेमकरेशु
भनेतथा सौम्यवारेशुभेयोगेचूडाकर्मप्रशस्तंबुधैः॥१९॥चूडाकर्मणि
हेयाचजन्ममासश्चजन्मभं॥रिक्ताषष्ठीचपर्वाणिप्रतिपत्तिथिः।

राम
१६

16A

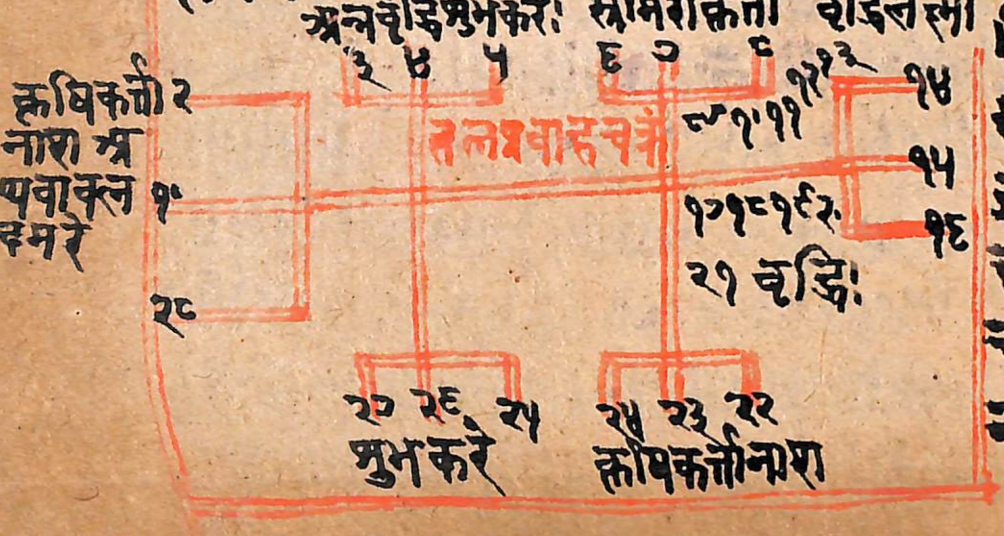
स्वपि ॥२०॥ इति क्षौरकर्म्म ॥ हस्तत्रये हरेर्द्वंद्वे पूर्वास्वे मृगपंचके ॥ मूले पौ
ष्णे च नक्षत्रे बुधार्के गुरुशुक्रयोः देवोत्थाने मीने चापे लग्ने वर्षे च पं
चमे ॥ विद्यारंभोऽत्रिवर्ज्जोऽष्टमषष्ठीनाथ्यायरिक्तका ॥२१॥ मिथुने पंडितः
श्रीमान् कन्यालग्ने धनेश्वरः ॥ तुले मीने धनाढ्यो वा यज्ञशीलस्तु का
र्म्मके ॥२२॥ न देयाः पंचमे पापाः चंद्र षष्ठाष्टमं त्यजेत् ॥ न देया राज्ञलग्ने
पि त्रिषट् शुक्र चिवर्ज्जयेत् ॥२३॥ वाणिज्ये सप्तमे पापे मौंजीबंधे नु पंचमे
गृहप्रवेशादिवके यात्रायामष्टमे त्यजेत् ॥२४॥ इति विद्यारंभः ॥ पूर्वाषढा
श्विनी हस्तत्रये च श्रवणात्रये ॥ ज्येष्ठा भग मृगे पुष्ये रेवत्यां चोत्तरायणे
२५ द्वितीया च तृतीया च पंचम्या दशमी त्रये ॥ सूर्य शुक्र सुराचार्ये

शी०ध०
१०
17

वारेपत्ते तथा सिते ॥२६॥ वृषे सिंहे धनुर्लग्ने कन्यामिथुनयोरपि ॥ व्रतबं
धश्शुभे योगे त्र्यस्रत्रिचिशां भवेत ॥ इति व्रतबंधः ॥ हस्तत्रये मृगात्पंचहु
रिपैलासु युग्मके ॥ पूर्वात्रिसौम्यवारेषु केशारंभः प्रशस्यते ॥२५॥ कार्त्ति
के मृगशीर्षे च वैशाखे फाल्गुने तथा ॥ श्रावणे ज्येष्ठमासेषु केशारंभः सु
खं सुधी ॥२८॥ इति केशारंभः ॥ श्रुतित्रये दिति द्वं द्वे मैत्र हस्तत्रयोत्तरे ।
भगे विधिः पुंगे मूले दृश्यास्सौम्यवारके ॥३०॥ द्विस्वभावे घटे लग्ने कर्ण
वेधः शुभो भवेत् ॥ चैत्रे पौषे हरेस्वापे वर्षे च युगलं त्यजेत् ॥३१॥ इति कर्णवे
धः ॥ पुनर्वसुद्वयं चित्रा विशाखाभरणीद्वयं ॥ मूलमार्द्रा मघा हस्ता श्रव
णाद्वयमस्तथा ॥३२॥ भौमसुक्रबुधा मारीप्रसूति स्नानकर्मणि ॥ हस्ता पाश्व

१०राम

ज्ञिपद्वाश्लेषानवमीचतिथिस्तथा ॥३३॥ इति हलप्रसवानंतरस्नाने ॥ मूलादिति
द्वयंग्राह्यंश्रवणाश्वमृगकरः ॥ जलवापार्च्चने हेयामुक्तमंदार्के भूमिजाः ॥३४
इति जलवापीपूजा ॥ अनुराधाश्विके चमघादितियुगे केरे ॥ स्वाति सक्रतिः वि

धिरवंद्वे रेवत्यामुत्तरेषु च ॥३५॥ गोद्वय
स्त्रीरुषे हालः कार्यो हेयाः शन्यर्कौ तिं
जः षष्ठी नोरिक्ता द्वादशी च द्वितीया
द्वयपर्वे च ॥३६॥ त्रिभिस्त्रिभिस्त्रिभिः प
चत्रिभिः पंचत्रिभिः द्वयं ॥ सूर्यभाद्
नभं यावद्धानिः हानि वृद्धिः हलक्रमात्

सी॰ध
१८
18

पूर्वोषाढादितिद्वंद्वेविधियुग्मंहरिद्वयं॥ उत्तराफाल्गुनीहस्तत्रयेमूलाच
रेवती॥ मेत्राश्विनीचलग्नेपिसिंघकन्याघटोवृषः॥ मिथुनंमकरोग्राह्यःचा
लुकर्म्मणिकोविदैः॥ ३९॥ श्रावणश्चाथवैशाखकार्त्तिकःफाल्गुनःस्तथा॥
मासेतुमार्गशीर्षश्चवालुकर्म्मणिशस्यते॥ ४०॥ वज्रव्याघातशूलानिव्यती
पातातिगंडके॥ विष्कुंभःपरिघोवज्रोवारोभौमाश्वभास्करः॥ ४१॥ इतिवालु
कर्म्मः॥ आर्द्राशतभिषाश्लेषाविशाखाभरणीद्वयं॥ माञ्चाचद्वादशीविक्ता
षष्ठीचंद्रद्वयोष्टमी॥ ४२॥ प्रतिपञ्चतिथ्यौवारौसौम्यौशनिकुजौतथा॥ पूर्वे
द्वेवप्रतिष्ठासास्तिस्थिरलग्नोत्तरायणे॥ ४३॥ इतिदिग्वालयकूपतडागादि
तिप्रतिष्ठा॥ विशाखाभरणीपूर्वाद्वेपाश्लेषामघातथा॥ ४४॥ अमावास्याच

राम १८

18A

रिक्ता च वारे भौमरविस्तथा ॥ ४४ ॥ गृहप्रवेशे चैत्रश्च पौषाषाढौ च कार्त्तिकः ॥ अ
श्विनश्चाश्विरो लग्नो नाग्राह्याः पत्तो वुधैः सितः ॥ ४५ ॥ इति गृहप्रवेशः ॥ मैत्रं मूलश्च
ति हस्तो मृगाश्वौ च श्विति द्वयं ॥ यात्रापारे वती शस्तानि त्याज्ञा भरणीद्वयं ॥ ४६ ॥
मघोत्तरा विशाखा च सर्पाचाग्निदश्चान्ने च मध्यमा ॥ षष्ठी रिक्ता द्वादशी च प
र्वाणि च विवर्ज्जयेत् ॥ ४७ ॥ लग्ने कन्या मन्मथश्च मकरश्च तुलाधरः ॥ यात्रा
यां च वले कार्यो शाकुनं च विचारयेत् ॥ ४८ ॥ इति शाकुनविचारः ॥ दुर्गा कोशि
क वाजि वायस खरा तु कौशिवा सारसा ॥ श्वेत श्वा जंबुकपोत नेवेक श्येगो गा विं
दश्च चक्रादिका ॥ नसेसतेम घरं च हंति पथिकः ॥ शस्या न वामे स्मिता ॥ स्वसाग्रेम

नसमस्मीहितंफलंकुर्वंतिसिद्धिप्रदाः॥४९॥मार्जारयुद्धंकलहंकुटेवैरज
न्मास्त्रीज्वलनंगृहेषु॥अकालवृष्टिःशवकेचयात्राहिकालेमरणंवदंसा
नं॥५०॥पौषादिचतुरोमासाश्रोक्ताविधिरकालजाः॥अतंयात्रादिकंतत्रव
र्जयेत्सप्तवासरान्॥५१॥पौषेदिनत्रयंवर्ज्यंमाघेचैवदिनद्वयं॥फाल्गुनेदिन
मेकंतुचैत्रेचघटिकाद्वयं॥५२॥श्रीपतेःनिर्वंधेपिशनौचंद्रस्त्वजेनूपूर्वद
क्षिणांचदिशांगुरोःसूर्यस्तुकपश्चिमायांबुधभौमेतथोत्तरे॥५३॥इतिदिक्शूल
सोमेगुरुस्त्यजेनूवृद्धिआदित्यभृगुनैर्ऋतिः॥वायव्यांभौमिपुत्रेणईशान्यांबु
धशौरीणा॥इतिदिशाशूलानि॥तांबूलंरविणाप्रयाणसोमयेदृष्टाशर्वदि
ध्यात॥भौमधात्रफलंबुधेचविकृतंजीवदाधिप्राशनं॥शुक्रेपायसमा

19A

मिषं शनिर्दिने भुक्त्वा यात्रां च व्रजेत् । मायाच धन धान्य भोग सुखदा पुण्ये कृ

ता न संशयः ५५ हस्तः पूषाश्वि च गुरुर्यथा ५६ स्मृताः ५७ द्वादश्यां च च षष्ठ्यां च प

ईशा नेऋ	पूर्व इन्द्र		

इति दिशाशूल दोषनिवारणं । सर्वदिग्गमने श्रवणो मृगः सर्वसिद्धिकरा पुष्यो विद्यायां ६ अग्निकोणे तृतीयायामेकादश्यां च सा । चतुर्दश्यां च पञ्चम्यां दक्षिणस्यां शिवप्रिया तुर्यां तु नैर्ऋतकोणे च गामिनी । चतुर्दश्यां अष्टमायां च योगिनी । द्वितीयायां च सप्तम्यां वा

यो कोणे च पार्वती ५९ दशम्यां च द्वितीयायामुत्तरस्यां शिवा भवेत् । ईशानको

णे चाष्टम्यां दर्शे चापि शिवप्रिया ६० योगिनी सुखदा वामे पृष्ठे वांछितदायनी ।

दक्षिणे धनहंत्री च सन्मुखे मरणप्रदा ॥ ६१ ॥ इति योगिनीचक्रफलम् ॥ मासस्य
प्रतिपदाद्यस्य द्वितीया कार्यकारिणी श्रीरोगप्रदा तृती
या च चतुर्थी कलहप्रिया ॥ ६२ ॥ पंचमी चाश्रियो नित्सेष
ष्ठी च कलहप्रदा ॥ ६३ ॥ अष्टमी व्याधिदा नित्सं नव
मी मरणं ध्रुवं ॥ दशमी भूरिलाभसा देकादशी च दं
मदा ॥ ६४ ॥ द्वादशी प्राणसंदेहं सर्वसिद्धा त्रयोदशी ॥ स्मृल्का वापदि वा कृष्णा
वर्ज्जनीया चतुर्दशी ॥ ६५ ॥ पूर्णमासी अमावस्या प्रस्थानं नैव कारयेत् ॥ तिथि त्रये
च मासांते ग्रहणांते दिनत्रयं ॥ ६६ ॥ इति तिथिनिर्णयः ॥ अथ शास्त्रग्रहरोई सुमय
मा दोषु दहनिशं ॥ पूर्वसंध्या वामतो राज्ञः तस्मिन् तस्यैं दिशां व्रजेत् ॥ ६७ ॥ जयाय दक्षिणे

इशान्	पूर्व १९	अग्नि ३ ११
उत्तरे १ १०	५	दक्षिणे ५ ११ २
वायव्य ० १५	पश्चिमदि १४	नैऋत ४ १२

20A

राहुः योगिनीवामतस्तुभाः ॥ पृष्ठतो द्वयमारव्यातं चंद्रमासन्मुखसुभः ॥

ईशानराहु ५	पूर्वेराहुः ४पर	आग्निराहु ३६
उत्तराराहुः ७	राहुचक्रम्	दक्षिणराहुः ३
वायव्यराहुः २	पश्चिमराहुः ८	नैरृतराहुः ८

द्विपाठ्यंतरात ॥ राहुः प्राच्यां
ततो वायुः दक्षिणे शानपश्चि
मे ॥ आग्नेयोत्तरेन क्रमप्रह
राह्वैर्युतिस्थिति ॥ ९६ ॥ इति राहु

	पूर्वेचं १।५।९	
उत्तरध ५।१२।	चंद्रचक्रम्	दक्षिणचं २।६।१०
	पश्चिम ७९५	

चंद्रश्चरति पूर्वादिकचतुष्टयम ॥ मेषादिकेषुयात्रायांसन्मुखेश्चैवशोभनः ॥ ७० ॥ इति चंद्रचक्रम ॥ यामयुग्मेषुरात्र्यांतेयामेपूर्वादिगोरविः ॥ यात्रास्मि नदक्षिणेवामेप्रवेशेपृष्ठकेद्वयं ॥ ७१ ॥ इति सूर्यचारः ॥ सूर्यभाद्दशमेषष्ठेतु र्येचाकेत्रयोदशे ॥ विशतौचरवेयोगः सद्योगस्यनाशकः ॥ इति रविचक्रम

यो०ध०
२१
४१

मनभान्तुदिशासप्तैरसवेदाश्विनःक्रमात् । रविवारान्मुहूर्त्तोयंकुलिका
भिदत्तःशुभे ॥ ७३ ॥ गतानाम्नोद्विगुणापंचभिश्चाविभाजिताः ॥ सूर्यशुक्रबुधश्च
न्द्रःमंजजीवःकुजःक्रमात् ॥ ७४ ॥

सू	चं	मं	बु	बृ	शु	श	वा	रा
१५	१३	१०	०८	०६	०४	०२	दि	वा
१२	११	०९	०७	०५	०३	०१	रा	त्रौ

योवारा
यत्रदिवसेतत्राद्यगणोक्रमात् ॥ शुभगृह
सशुभदोमुहूर्त्तोन्यस्तदुःखदः [illegible] ७५ इतिमु
हूर्त्तदेवता ॥ तिथिवारंचनक्षत्रैनामाक्षरसमन्वितं द्विस्त्रिश्चतुर्भिर्गुणितं
रसस्सप्ताष्टभाजितं ॥ ७६ ॥ आदिशून्येभवेद्धानिमध्यशून्येरिपोभयं ॥ अन्तश्च
न्येभवेन्मृत्युःसर्वांकोविजयीभवेत् ॥ ७७ ॥ इतिसर्वांकयोगः ॥ शशिप्रवाह
गमनाद्विशालंसूर्यप्रवाहेनहिकिंचनापि ॥ पृच्छ्यःजयाद्दृङ्मानभागेरिक्तो

राम २१

21A

च भोगे विफलं समं स्मृतं ॥७८॥ यात्राकाले विवाहे च वस्त्रालंकारभूषणे ॥ शुभे क
र्मणि संधौ च प्रवेशे च रवौ शुभः ॥७९॥ विग्रहे द्यूतयुद्धेषु स्नानभोजनमैथुने
विवहारे भये भंगे भानुनाडी प्रशस्यते ॥८०॥ दूरे युद्धे जयो चंद्रः कर्त्तव्यो वामसंमु
खे ॥ सूर्यवाहे युद्धे जयी चेंद्रे समासन्ने दिवाकरे ॥ वाहः नाडीपादगे चु कते
पात्रादिसिद्धदा ॥८१॥ वामनाड्योदये चंद्रः कर्त्तव्यो वामसंमुखे ॥ सूर्यवाह
स्तथा सूर्यः पृष्ठे दक्षिणतो जये ॥८२॥ शयने वा प्रवेशे वा पुत्रमालिंगनेपि वा ॥ यः
सूर्येणापिवेत् चंद्रः सभवेत्तम करध्वजः ॥८३॥ स्वासप्रवेशकाले तु दूतोपि जल्प
ति वांछितं ॥ तस्यार्थस्य सिद्धिमायाति निर्गमे नास्ति सुंदरि ॥८४॥ इति स्वरोदयग्रंथे
तरात ॥ दक्षिणासु रवदा सुकोसन्मुखे मरणप्रदा ॥ वामे पृष्ठे सुभानि तं सरोधयेद्

स्तगमशुभं ॥ ८५ ॥ स्वग्रामे स्वामिनो देशे तीर्थयात्रागयाशिरे ॥ राज्यभंगे च वंदुर्भिक्षे प्र
तिशुक्रो न विद्यते ॥ ८६ ॥ काश्यपेषु वशिष्ठेषु भृग्वंगिरसिगौतमेषु च ॥ भारद्वाजेषु वात्सी
केषु प्रतिशुक्रो न विद्यते ॥ ८७ ॥ इति शुक्रफलम् ॥ विद्यारंभे गुरुः श्रेष्ठो मध्यमौ रविभृ
गुभास्करौ ॥ श्वनाभ्यासे बुधे चंद्रे जाड्यं मृत्युः शनिकुजः ॥ ८८ ॥ इति धनुषविद्याः ॥
पुष्यो भाद्रपदायुग्मं स्वाती च श्रवणाश्विनी ॥ हस्तोत्तरा मृगो मैत्रं तथा श्लेषा रेवती
॥ ८९ ॥ ग्राह्याण्येभानि चैतानि क्रयविक्रयणे बुधैः ॥ चंद्रभार्गजीवश्च वाराः शकुनमु
त्तमं ॥ ९० ॥ इति क्रयविक्रयमुहूर्तः ॥ हस्तादिपंचके पूषाश्वधनिष्ठास्तु चिकोचनं
रक्तं पुरिदधे वस्त्रं भौमार्कगुरुभार्गवौ ॥ ९१ ॥ इति रक्तवस्त्रलवणं चूर्णादिपरिधा
नं ॥ धनिष्ठापंचके त्याज्यं तृणकाष्ठादिसंग्रहः ॥ ९२ ॥ शय्यादक्षिणदिग्यात्रा गृह
गोला छादनं तथा ॥ ९३ ॥ इति पंचकानि ॥ तैलाभ्यंगे रवौ तापः सोमे शुभं कु

22A

जेमृतिः॥ बुधेधनंगुरौ हानिः शुक्रे दुःखं शनौ सुखं ॥९३॥ इति तैलाभ्यंगः

हस्तत्रये ब्रह्मयुगे मघायां पुष्ये धनिष्ठाश्रवणे नरेषु मूलानुराधा हयरे

वती सुस्थिरेषु लग्नेषु वस्त्रप्रवेशः ॥९४॥ सूर्ये रोगः कुजे मृत्युः वैधव्यं च बु

धे स्मृतं ॥ जीवचंद्रार्कशुक्रेषु प्रवेशे संपदे वस्त्रः ॥९५॥ इति वस्त्रप्रवेशः

अश्लेषा द्वितीयं स्वाति रोहिणी च पुनर्वसुः ॥ रोगीस्नाने रेवती च वर्जयेद्

उत्तरात्रयं ॥९६॥ रिक्तातिथौ चरे लग्ने वारे च रवि भौमयोः ॥ स्नानं च रोगि

णां प्रोक्तं द्विजभोजनसंयुतः ॥९७॥ इति रोगीस्नानं ॥ आनंदः कालदंडश्च

धूम्रो धाता थ प्रजापतिः ॥ सौम्यो ध्वांक्षो ध्वजश्चापि श्रीवत्सो वज्रमुद्गरौ

॥९८॥ छत्रं मित्रं मानानासारचंपद्मा लोलं वकलपा ॥ उत्पातमृत्युकाणा

शी० ध
२३
23

श्च सिद्धिश्चापि मृत्युर्भोमृतिः ॥ ९९ ॥ मुशलो गदस्मार्तंगै राक्षसश्च चरस्थिरः ॥ व
र्द्धमानश्च विज्ञेयाः श्वश्च पाविराम्परित्यमी ॥ १०० ॥ फलेस्वनामसदृशाः योगादेव
हि भाषिताः ॥ एकेन नक्षत्रेवर्त्तमानावासर रक्तसंज्ञया ॥ आनंदादपियोगस्मा
त्स्वस्वनामसदृक्फलाः ॥ आश्विनी रविवारे च योगाद्यानंदसंज्ञया ॥ मृगशी
र्षो शीत रश्मि चाश्लेषा क्षितिनंदने ॥ १०१ ॥ बुधे हस्तोनुराधा च देवराजपुरो
हिते ॥ भार्गवे चोत्तराषाढा शनौ शततभिषा तथा ॥ १०३ ॥ तदानंदाख्ययोगास्सा
तु कालदंडादयः क्रमात् ॥ इति नक्षत्रवारेषु नंदादियोगः ॥ हस्तः सूर्ये मृगः
सोमे वारे भौमे तथाश्विनी ॥ बुधे मित्रा गुरौ पुष्यो रेवती भृगुनंदने ॥ १०५ ॥ अ
थावामृतसिद्धियोगाः प्रोक्ता पुरातनैः ॥ १०६ ॥ इत्यमृतसिद्धियोगः ॥ उत्पातमृ
त्युकाणाश्चायत्र तत्र भवेत् ॥ १०७ ॥ इति उत्पातमृत्युकाणसिद्धियोगः ॥ तिथ्यं

राम २३

23A

केनममायुक्तेवारांकोपद्दिजायते। त्रयोदश्यांकःक्रकचोयोगोनिंद्यःसदा॥

सू	चं	मं	बु	बृ	भृ	श	वारा
वि	पू	ध	रे	रो	पु	उ	अत्यात
अनु	उ	श	अ	मृ	श्ले	ह	मृत्यु
अ	श्री	पू	भ	आ	म	वि	काणा
मू	अ	उ	कृ	पु	पू	स्वा	सिद्धिः

शुभे॥ १०८ इतिक्रकचयोगः॥ मघासूर्येविशा
खेचंद्रेभौमेचार्द्रानलोगुरो॥ बुधेमूलेविधिःशु
क्रेयमघंटःशनौकरः॥ १०९ इतियमघंटःयो
गः॥ नंदासूर्येमंगलेचभद्राभार्गवचंद्रयोः॥ बु
धाजयागुरोमृत्युरिक्ताशनोपूर्णाचमृत्युदा॥
११ इतिमृत्युयोगः॥ अंधाचचिपटाख्यकाणा
नौदिव्यलोचनः॥ गणयद्दाहिणीपूर्वंसप्त
वारानतुक्रमात्॥ १११ अंधेचलभ्यतेशीघ्रंकाणेचैवचतुर्दिनेचिपटेमास
मेकंतत्सुजाथेनैवलभ्यते॥ ११२ अंधाचजायतेपूर्वेकालेचैवतदाहिणे॥ चि

ग्री० ध
२५
25

पश्चात्पश्चिमं प्रोक्तं सुज्ञायै चैव उत्तरे ॥ १३ ॥ इति नक्षत्र वसुः ॥ पुनर्वसु मृगशिरार्द्रा
श्लेषा मेत्र कर स्तथा ॥ पूर्वाषाढोत्तराषाढे मूलं दक्षिणचारिणः ॥ १४ ॥ अश्विनी भ
रणी स्वाती विशाखा फाल्गुनी द्वयं ॥ मघा भाद्रपदा युग्मे न च चोत्तर चारिणः ॥ १५
कृत्तिका रोहिणी पुष्यः चित्राश्लेषा रेवती ॥ शतं धनिष्ठा श्रवणो नवमध्यम
चारिणः ॥ १६ ॥ इति नक्षत्र पूर्व दक्षिण उत्तर चारिणः ॥ भ्रमती न्द्र दिशो वत्सो मा र
सानां च त्रिकं त्रिकं ॥ १७ ॥ आदौ भाद्रपदं कृत्वा सर्यातो दिक्चतुष्टयं ॥ यात्रा वि
वाहं सं वधं द्वारं च गृह स्तम्भयोः ॥ मूपते मिलनं युद्धं वत्सस्याभिमुखं त्यजेत् ॥ १८
इति वत्स वासः ॥ त्रयं यमस्य चाग्नेर्षडविधोपंच मृगत्रयं ॥ एक मापास्त नक्षत्रे
चत्वारि पुनर्वसो ॥ १९ ॥ पुष्ये त्रयं सर्पः सार्प्यो मघायां भानि पंचकं ॥ द्वयं द्वयं च
फाल्गुन्यो ज्ञेयं हस्ते च पंचकं ॥ २० ॥ चित्रा स्वात्योरेकमेकं चतुष्कं च द्विदेव

राम २५

24A

ते ॥ त्रयं स्मादनुराधायां ज्येष्ठायां च त्रयं स्मृतं ॥ २१ ॥ मूले रुद्राश्चतुष्कं चोद्दिष्टं पू
र्वाषाढे त्रयोत्तरे ॥ त्रयं चाभिजिति प्रोक्तं श्रवणे च त्रयं तथा ॥ २२ ॥ धनिष्ठायां
च चत्वारः शतं शतभिषा तथा ॥ २३ ॥ उभयं द्वयभाद्रयोश्च द्वात्रिंशदपि चोत्त
कं ॥ २३ ॥ इति नक्षत्रताराणां संख्या ॥ लग्नेऽष्टमे व्यये सूर्ये क्षेत्रपालस्य दूषणं ॥
आकाशदेव्याश्चंद्रे तु लग्नषष्ठाष्टमे व्यये ॥ २४ ॥ द्वादशे दशमे भौमे शाकि
न्या स्थले संतानपीडनं ॥ वृश्चिके नागदोषश्च ज्वालादेहे सुबुद्धिना ॥ २५ ॥ चापे
देहभवे दोषो ज्वरशोकादरव्यथा ॥ मकरे चांडकादोषा देहभंगज्वरानिलः
२६ ॥ मूलिनःप्रेतदोषश्च कुंभे देहस्य पीडिनं ॥ मीने च योगिनीदोषोऽम्बरो जंजा
लदर्शनः ॥ २७ ॥ अथ धर्मे तृतीये च षष्ठे पापग्रहो यदा ॥ हहो गिरिजले शास्त्रे
तस्य दोषः कुलोद्भवः ॥ २८ ॥ शनौ जले कुजे शास्त्रे गिरे स्वयंभवं जनः शं ॥ रा

मा०प्र०
२५
25

रौ च विक्रुतेतान दुष्टः पांति पृज्जादिगार्चितैः ॥ २९ ॥ स्वक्षेत्रे गोचरा दोषः परक्षेत्रे
परोद्भवः ॥ शत्रुक्षेत्रे च पातुदोषः मित्रस्व जन संभवः ॥ ३० ॥ लग्नयो यत्र राशौ सा
नूतनदधीशोपि च र्जने ॥ सप्रोक्तनामराशीनां कथितं पूर्वसूरिभिः ॥ ३१ ॥ इति
दोषाः लग्नपृच्छायां ॥ आदित्ये चाश्विनी हस्तो मूलं पुष्यो तराचयं ॥ सिद्ध
योगो धनिष्ठा च तिथिरप्यष्टमी तथा ॥ ३२ ॥ सूर्ये विशाखे भरणीज्येष्ठा सोमे
ऽतोमघा तथा ॥ चतुर्दशी द्वादशी च विरुद्धा सप्तमी तथा ॥ ३३ ॥ सोमे पुष्यो
नुराधा च श्रवणा रोहिणी मृगाः ॥ नवमी दशमी चापि सिद्धयोगः प्रकीर्त्ति
ताः ॥ ३४ ॥ चंद्रे चित्रा विशाखा च तथाषाढाद्वयं बुधैः ॥ एकादशी तथा ष
ष्ठी वर्ज्जनीया त्रयोदशी ॥ ३५ ॥ भौमे मूलोऽश्विनी साप्ये मृगश्चोत्तरभाद्रपात् ॥

राम
२५

25A

सिद्धाषष्ठीतृतीया च सप्तमी च त्रयोदशी ॥३७॥ भौमे शतभिषाद्रा च धनिष्ठा पूर्व
भाद्रपात् ॥ मघा चोत्तराषाढा च द्वितीया दशमी तथा ॥३८॥ बुधेनुराधापुष्यश्च
कृत्तिका रोहिणी मृगाः ॥ सिद्धयोगो द्वादशी च द्वितीया सप्तमी तिथि ॥३९॥
बुधे मूलं धनिष्ठा च रेवती चाश्विनी यमः ॥ तृतीया नवमी चापि वर्ज्या प्रति
पदा तिथिः ॥४०॥ गुरौ पुष्यो विशाखा च कृत्तिका मैत्रं पुषा पुनर्वसुः ॥ सिद्धयो
गः पूर्णिमा च दशमी पंचमी तिथिः ॥४१॥ जीवे शतभिषाद्रा च कृत्तिकोत्तरफा
ल्गुनी ॥ विधिः सगोष्टमी षष्ठी चतुर्थी च विवर्जिता ॥४२॥ शुक्रे चित्रार्यमाषा
ढा श्रवणास्तो ॥ पुनर्वसुः सिद्धा चैकादशी षष्ठी प्रतिपच्च त्रयोदशी ॥४३॥
भार्गवे रोहिणी पुष्योज्येष्ठाश्लेषा मघा तथा ॥ द्वितीया सप्तमी चापि वर्ज
नीयाः सदा बुधैः ॥४४॥ शनौ च रोहिणी स्वाती श्रवणाः पूर्वफाल्गुनी ॥ मघा

भरणीध

चनवमीत्रिदशाचतुर्थीचचतुर्दशी ॥४५॥ वारोनोदृष्टोनराधाद्दोनचित्राचोत्तरा
फाल्गुनी ॥ रेवतीचसहस्राचज्ञानिषिद्धीषष्ठीचसप्तमी ॥४६॥ इतिनक्षत्रनिषि
वारेष्वशुभाः शुभयोगाः ॥ चरंचलंस्मृतंस्वातिपुनर्वसुश्रुतित्रयं ॥४७॥ क्रूरमु
ग्रंमघापूर्वात्रितीयंमघा ॥ ध्रुवंस्थिरंविनिर्दिष्टंरोहिणीचोत्तरात्रयं ॥ ती
क्ष्णंदारुणमश्लेषाज्येष्ठाद्रामूलसंज्ञकं ॥४९॥ लघुक्षिप्रंस्मृतंपुष्योहस्तोश्वि
न्यभिजित्तथा ॥ मृदुमैत्रंस्मृतंचित्राअनुराधारेवतीमृगाः ॥ मिश्रंसाधारणंप्रो
क्तंविशाखाकृत्तिकातथा ॥ नक्षत्रेष्वेषुकर्माणिनामतुल्यानिकारयेत् ॥५१॥
प्रस्थानेचरलघुभिःशांतिध्रुवमृदुभिःक्रूरभिः युद्धं ॥ तीक्ष्णोव्याधिच्छेदौमि
श्रैःमिश्राक्रियाकार्याः ॥५२॥ इतिनक्षत्रसंज्ञाः ॥ शनिचक्रंनिराकारेलिखे
च्चत्राणिभवेन ॥ तेननक्षत्रंमुखेदत्वापापचन्नामनरस्यच ॥५३॥ तावद्विचार

शुभ 26A

येनत्रज्ञेयं मया शुभं ॥ एकं मुखे च नक्षत्रे चत्वारि दक्षिणे करे ॥५४॥ त्रयं त्रयं पाद
योश्च वामहस्ते चतुष्टये ॥ हृदि पंच त्रयं मौल्ये वाम्रे गुह्ये द्वयं द्वयं ॥५५॥ इति श
नि विचारः ॥ मुखे चाश्चलानि गुह्यं वै गुदान्ने त्रं तथैव च ॥ नेत्रा च शिवसं विद्या

शीर्षं च हृदि गुह्य ति हृदयादामहस्तो च वाम पादस्तथा पुनः ॥ न
नः दक्षिणपादश्च पा दा दक्षिण हस्तयोः ॥५७॥ हानिरास्यो दक्षिणोद
स्ते लाभो वामे च रोग ना हृदि श्री मस्तके राज्यं पादे परजटनं सदा
५८ ॥ नेत्रे मस्तकं च गुदे । मृत्युः शनि चक्रे विचारयेत् ॥ जपपूजादि जा
चौभिः कल्याणं जाय तेन दा ॥५९॥ इति शनिचक्रं ॥ अथ शनि राशि
फलं ॥ मेषे शनौ गुह्ये रेषु प्रभासे चार्वुदे वृषे मिथुने जायते पीडा ।
स्थलीमूलस्थलेषु च ॥६०॥ कर्के काश्मीरके व्याधराक प्रस्थे मगाधिपे ॥ शनैश्च

गी.ध
२०
27

रेवकन्यायामालवायांतिसंभयं ॥ ८० ॥ तुलावृश्चिकचापेषु यदियांतिशनैश्च
रः ॥ मीनेचसर्वे । नवर्षंतितदामेघाः पृथ्वीदुर्भिक्षपीडिता ॥ ८१ ॥ सुभिक्षंमकरेकुंभे
जायतेवज्रधाराणो ॥ मीनेचसर्वलोकानांदुर्भिक्षेणक्षयोभवेत् ॥ ८२ ॥ इतिशनि
विचारः ॥ यत्रमासेरवेवाराजायतेपंचसंततं ॥ दुर्भिक्षंछत्रभंगंतत्राग्नेश्चम
हाभयं ॥ ८३ ॥ सोमस्यपंचवारास्युर्यत्रमासेभवंतिच ॥ धनधान्यसमृद्धश्चसु
खंभवतिसर्वदा ॥ ८४ ॥ यत्रमासेभौमस्यजायतेपंचवासरेः ॥ रक्तेदृष्टिनापृथ्वी
छत्रभंगस्तदाभवेत् ॥ ८५ ॥ बुधस्यपंचवाराश्चयत्रमासेनिरंतरं ॥ प्रजानांसु
खमत्यंतंसुभिक्षंचप्रजायते ॥ ८६ ॥ यत्रमासेपंचजायतेचबृहस्पतेः विग्र
हःपश्चमेदेशेखड्गयुद्धंप्रजायते ॥ शुक्रःपंचवारास्युःयत्रमासेनिरंतरं । प्र
जावृद्धिःसुभिक्षंचसुखंतत्रप्रवर्द्धते ॥ ८७ ॥ शनौचपंचकेदृष्ट्वापातालेकेप

राम
२०

27A

तेफणीईशानदेशाभंगस्थवह्निदाहोमहर्घता ॥६८॥ इत्येकमासपंचवारफलं ॥
अंगुल्योविंशतिःस्युःशंकुसोमेचषोडशाः ॥ कुजेपंचदशांगुल्योबुधवारेचतु
र्दशाः ॥६९॥ त्रयोदशोगुरोर्वारेद्वादशार्कजभृगुकयोः ॥ शंकुमूलेयदाछायामध्या
ह्नेचप्रजायते ॥७०॥ तदाचाभिजितारव्याचघटिकेकास्मृताबुधैः ॥ अत्रकार्याणि
सर्वाणिसिद्धियांतिकृतानिच ॥७१॥ जातोभिजितिराजास्याद्व्यापारेसिद्धिरुत्तमाः ॥
७२॥ इतिअभिजिन्मुहूर्तफलं ॥ अर्घवृद्धिंफाल्गुनस्यचैत्रेचतरुसंपदः ॥ वैशाख
षेविग्रहोराज्ञेजेष्ठेवृष्टिस्वभूयसी ॥७२॥ आषाढेन्युदनेभुकेजलंभवतिदुर्ल
भं ॥ श्रावणेपश्रूणांभाद्रेधान्यसमृद्धयः ॥७३॥ आश्विनेसर्वसंपत्तिभुकार्तिकमा
र्गयोः ॥ पौषेमाघेकृत्रभंगःस्याद्ब्रुवितेभगोस्तुन ॥७४॥ इतिभुक्तोदयफलं ॥ पूर्वेवायु
होलिकायांप्रजाभूपालयोःसुखं ॥ पलायनंचदुर्भिक्षंदक्षिणेजायतेध्रुवं

वी० ध०
२८
28

भ॥ मघिमेतत्र एणसंपात्तिरुत्तरे धान्यसंभवः॥ पदिवे चशिरवा वृष्टिः दुर्गौराजा च सं
क्षये॥ २६॥ इति होली वायुफले॥ एकादश्यां कार्तिकस्य यदि मेघसमागते॥ आ
षाढे च तदा वृष्टिर्जायते नात्र संशयः॥ २७॥ मार्गशीर्षस्य चाष्टम्यां दृश्यते विद्युपुदा
तदा श्रावणे मासे वृष्टिः संजायते ध्रुवं॥ २८॥ कृष्णपक्षे दशम्यां च वृष्टिः पोष
जायते॥ तदा भाद्रपदे मासे वृष्टिर्भवति भूयसी॥ २९॥ वृष्टिश्च माघसप्तम्यां ज्येष्ठे
ले च वर्षति॥ नत्तत्रे वारिवाहश्च न तदान्नेपूर्यते मही॥ ३०॥ पंचम्यां प्रथमे पक्षे श्राव
णेस च वर्षति॥ यो वारि तदा धान्ये धारा व्याप्त जलैरपि॥ ३१॥ आषाढपूर्णिमायां
नक्षत्रं च विचारयेत॥ पूर्वाषाढे सुभिक्षं स्यान्मूले दुर्भिक्षमुच्यते॥ ३२॥ उत्तराषा
ढके श्वानां पीडा कष्टकसंगतिः॥ ३३॥ इति आषाढपूर्णिमा नक्षत्रफलं॥ ज्येष्ठस्य
प्रथमे पक्षे प्रतिपद्य यदा भवेत॥ रविवारस्तदा वायुः चातिचतनातकारकः॥ ३४॥
अन्यत्ताच ग्रहाभौमे दुर्भिक्षमुच्यते॥ अनावृष्टिः सोमवारे जलं क्वापि न लभ्य

बुधे

रा २८

28A

सौमस्तु कस्तुरेज्ञानां यदि वारः प्रजायते ॥ धनधान्यस्तुनोत्पत्तिः गेहे गेहे म
नोत्सवः ॥ इति ज्ञेयं कस्य पत्तप्रातिपद्मावारयोगफलम् ॥ पौषमासस्य संक्रां
तौ रविवारे यदा भवेत् ॥ धान्यं च द्विगुणं मौल्यं भौमवारे चतुर्गुणं ॥ त्रिगुणं शनि
वारे च बुधे शुक्रे समं भवेत् ॥ सुराचार्ये च सोमे च मूल्यमर्द्धं तु निश्चितं ॥ ८८ ॥ मीने
संक्रमणे सूर्ये वारे वार्त्ति समीरणं ॥ भौमे पीडा पशूनां च दुर्भिक्षं शनैश्चरे ॥ ८९ ॥

संक्रांतौ यदि मीनस्य बुधवारः प्रजायते ॥ छत्रभंगो महामा
शीरो दुःखं भयं चिंतनं नम् ॥ ९० ॥ संक्रांतौ सोमवारे षु प्रजानां पर
मं सुखं ॥ भानु भौमार्कि वारेषु पापपुंडं महर्घतां ॥ ९१ ॥ संक्रा
धरन नवा दात्मना च धिगण्यते ॥ त्रिकं षट्कं त्रिकं त्रिकं ष
ट्कं पुनः पुनः ॥ ९२ ॥ पंथ्या भोग व्यथा वस्त्र हानिः स्म विपुलं ध

नं ॥ षड्के भागे फलं षड्के मासि मासि विचारयेत् ॥ ८२ ॥ इति संक्रांतिफलं चक्रम् ॥
राशिचक्रे लिखेत्यादौ मेषसंक्रांतिभादिकोऽन्यस्याविंशतिकं तत्र लिखेन्
त्रिचमंडले ॥ ८४ ॥ सिंधौ द्वयं द्वयं द्वयं पृष्ठेकैकमेव च ॥ चत्वारः सागरास्तत्र संध
यं चाद्वसंख्यया ॥ ८५ ॥ अंगाणि नव चत्वारि तान्य

शेषस्ततानि च ॥ रोहिणी पतिता यत्र तत्रत्यं शुभाः
शुभं ॥ ८६ ॥ पतितो जलमपश्चैव चंद्रस्य परमाप्रिया
समुद्रेषु महावृष्टिः नष्टे वृष्टिश्च शोभनः ॥ ८७ ॥ पर्व
तेषु विंदुमात्रस्या खंडवृष्टिस्तु संधिषु ॥ इति रोहिणी
चक्रम् ॥ नराकारं लिखेच्चक्रं सूर्याय वव्यवस्थितः
तेन नक्षत्राहिकं कृत्वा त्रयं दद्यात् मस्तके ॥ ८८ ॥ मुखे
त्रयं स्कंधयोश्च दद्यादेकैकमेव च ॥ हस्तद्वयेन

२१A

थैकैकं पाणयोरप्येकमेककं ॥ ९९ ॥ हृदि पंच गुदे चैकं नाभौ चैकं प्रदापयेत् ॥ जं

घयोरेकमेकं चापशङ्गः पादयोर्द्वयोः ॥ १०० ॥ मस्तके पट्टवंध्रीमान् मुखे मिश्र

भोजनौ ॥ स्कंधे गजस्कंधगामा वाहौ स्यान्मुखनो भवेत् पाणौ च

जायते चौरो हृदये चेश्वरो नरः ॥ सत्संतोषी भवेन्नाभौ पर हारा रज्जो

गुदे ॥ २०२ ॥ जंघयोः परदेशी स्यात् अल्पायुश्च पदद्वये चक्रे च हृदये

नत्त्रेजन्मभावाधिगणपते ॥ २०३ ॥ इति सूर्यपुरुषाकारचक्र कं ॥ रामा

पत्रभवेद्दत्तहाद्यासप्तमस्तके ॥ पश्चेसप्तहृदे तेयासप्तपादौ चनारका ॥ २०४

मस्तके च धनी धर्नः ॥ हृदये सुखसंपत्तिः पादे पर्यटनं फलं ॥ २०५ ॥ मूले ज्येष्ठे

ग्राम चक्रम ॥ मूलवृक्षस्य घटिका च प्रकीर्तिताः ॥ तं भे षड्गं ऊर्ध्वघटिकास्कंधे चैव ।

दशाके स्मृताः ॥ शाखायां च नव प्रोक्ताः पत्रे प्रोक्ताश्चतुर्दश ॥ पल्लवे पंच फलके वे

दाः शिखायां च त्रयं स्मृतौ ॥ ७ ॥ मूलेन नाशो हि मूलस्य स्कंधे हानि धनं तथा ॥

शी० घ०
३०
30

षचिभ्रात्तु विनाससस्याद्गारवायोमात्रपीडनं ॥ ७ ॥ परिवारस्तथा पत्रे पुत्रे मंत्री च भू
पतिः ॥ फले राज्ञाशिरवायांस्याद्दत्सजावाच्च बालकः ॥ इति वृत्तनक्षत्रफलम् ॥ वे
दमादिमृगांते च यावत्तिष्ठति चंद्रमाः ॥ शुक्रोस्तावत्तु भवेद्दंधाः सन्मुखे चेद्दातिशो
शुभा ॥ ८ ॥ प्राक्पश्चाद्दुदितः शुक्रः पंचसप्तदिनं शिशुः ॥ विपरीतं तु वृद्धत्वे नद्दादि
व गुरोरपि ॥ कश्यपेनोक्तं ॥ बाले वृद्धे गुरौ शुक्रे वर्ज्योयित्वाडुभो दिशा ॥ दशपंच
त्पथा सप्तदिशो प्राङ्कश्यपः ॥ ११ ॥ रवस वाह्लीक सप्ताह पंचाहं मालवेत्यजेत ॥ दश
दिने तु काश्मीरे कुरुक्षेत्रे दिन त्रिचं ॥ १२ ॥ इति बालवृद्धिफलं ॥ तृतीये दशमेष
ष्ठे मदा सूर्यं शुभावहः ॥ प्रथमे दशमे षष्ठे तृतीये दशमे राशी ॥ १३ ॥ शुक्लपक्षे द्विती
ये च पंचमे नवमे शुभः ॥ ताराशुभप्रदा सर्वे स्त्रियं चन्द्रणो भवेत ॥ १४ ॥ जन्मसंपन्नचे
मः प्रत्यरि साधको वधः ॥ मैत्राऽतिमैत्रे ताराः सु त्रिंश राच्छ्रं सौ चु चैव हि ॥ १५ ॥ त्रय

रा० ३०

30A

द्वदशमेभौमः राहुः केतुः शनिस्शुभाः ॥ षष्ठे स्वमे द्वितीये च चतुर्थे दशमे बुधः

१६॥ द्वितीये पंचमे जीवः सप्तमे नवमे शुभः ॥ चित्राया शुक्र दशमे षष्ठे च सप्तमे शुभः ॥१७॥ एकादशे गृहा सर्वे सर्वकार्ये शुभो भवः ॥ ग्रहाणां गोचरं ज्ञेयं फलं विज्ञे शुभाशुभं ॥१८॥ इति गोचरफलम् ॥ द्वराम्या वाधिरूढे भानुपत्नेष्टरोणं तु चंद्रमाः ॥ न तत्परं क्षीणा चेन्द्रः शुभकर्म विवर्जयेत् ॥ पुनर्वसु द्वयं सौरेः कृत्तित्रयं करत्रये ॥ रेवती द्वितीयं ज्येष्ठा मृगशीर्षं च गरत्वने ॥२०॥ सौरे प्राशा हरेता आर्द्रायां मैत्रा च रोहिणी ॥ उत्तरा कृत्ति वारा भानु भौमे शनैश्वरः ॥ रिक्ता द्वेपा षष्ठमी षष्ठी सौरे चंद्र द्वयो निशां ॥ संध्या चित्रयोगे जन्ने भोजनं तत्र ग्रगारहं ॥२२॥ इति नित्य सौर कर्म ॥ रेवती द्वितीयं पुष्या रोहिणी मृगमैत्रयोः ॥२३॥ श्रवणोत्तरा केषु राशांस्या दमिषेचनं ॥ इति राज्याभिषेकः ॥ रेवती युगलं ज्येष्ठा

श्री॰ प॰
३१
31

मैत्राहस्तत्रयंमृः ॥ पुनर्वस्वश्विविज्ञेयः गुणास्त्रिउग्रमुखोवाबुधैः ॥ बीजारोपंचवाणि
ज्यंसर्वेसिद्धिंचकारयेत् ॥ वाहनानिचयंत्राणिहमनेवविवर्जयेत् ॥ २६ ॥ पू
र्वात्रयंमघाश्लेषाविशाखाभरणीकृत्तिकायमः ॥ मूलंचाधोमुखोज्ञेयोतत्कार्यंका
रयेद्बुधैः ॥ २७ ॥ उत्तरात्रीणिपुष्योरोहिण्याश्राकृतित्रयं ॥ ऊर्ध्ववक्त्रोगणोज्ञेयो
नत्तत्राणांमनीषिभिः ॥ २८ ॥ प्रासादछत्रगेहानांप्राकारध्वजरोपणं ॥ वनाभि
षेकमेषांचकुर्याद्धूर्ध्वमुखोगणः ॥ २९ ॥ इतिनियममुखगणधोमुखनक्षत्रेषु
कार्यविचार ॥ अमावस्याष्टमीत्याज्यापूर्वीर्णिमाचचतुर्दशी ॥ रविवारवर्ज्ज
नीयोगोपश्चनाविनिर्गमः ॥ ३० ॥ चित्रोत्तरारोहिणीचश्रवणोपिविवर्जिताः ॥ ए
तेषुपशुजातीनांपशूनांनिर्गमेभवेत् ॥ ३१ ॥ नवम्यांचचतुर्दश्यांमघस्त्रम्यां
नानयेत्पशुः ॥ ३२ ॥ इतिपशुनिर्गमः ॥ उत्तरास्तुविशाखायांरोहिण्यांचपुनर्वसुः

राम
३१

31A

२४ इति प्रवेशविक्रयः ॥ पूर्वाभेत्रद्वयं मूलं वामचोरेवतीकरः ॥ पुनर्व

सुद्वयं ग्राह्यं पश्चनां क्रियविक्रये ॥ २५ ॥ इति पशुक्रयविक्रयः ॥ पुनर्व

सुद्वयं हस्ता मृगास्तोच करत्रयं ॥ मूलाश्व तित्रयं मैत्रं अभिषकर्मणि वाद्ये

ते ॥ २६ ॥ सोमसुक्रलरेज्यानां वाराः शकुनमुत्तमं ॥ लग्नेषु चापमीनादौ च

पूर्णा नां तिथि यानिके ॥ २७ ॥ घटिके कासुभे त्याज्या तिथिगंडोयमुच्यते ॥ ज्येष्ठा

श्लेषा रेवतीनां अंते च घटिकाद्वयं ॥ २८ ॥ आद्यो मूल मघा अश्विनी भगोंडो घटि

रेवती अश्वनी घटी ८

अश्वनी
अश्विनी अश्व घटी १
श्लेषा ज्येष्ठि ११
मघाऽदि घ १
ज्येष्ठा स्वाति घ १
मूलादि घ १
कृत्तिन चतुर्ग [illegible] चक्र
पूर्णांते पल ३
प्रतिपदादि घ १
पंचम्यांत पल / षष्ठ्यादि पल
नवम्यांति २
द्वादश्यादि ३०
कर्कसिंह गंडांत
कर्कादि घ ११ / सिंहादि घ ११
वृश्चिकांत घ ११
धनादि घ ११
मीनांते पल ११ / मेषादि पल ११

इति लग्नगंडांतचक्रं

ग्रं० ध
३२
32

काद्दयं ॥ ४८ ॥ मीनवृश्चिककर्कांते घटिकार्द्धं परित्यजेत् ॥ आद्ये मेषस्य चाप(
स्य सिंहस्य घटिकार्द्धकं ॥ ४० ॥ तिथिगंडे भगंडे लग्नगंडे च जातकः ॥ न जीवति
यदा जातो जीवने च धनी भवेत् ॥ ४१ ॥ इति गंडांतचक्रफलं ॥ सप्तम्यां च रवेर्वा
रे बुधप्रतिपद्दिने ॥ संवर्त्तो रव्याः तदा योगो वर्जितव्यः सदा बुधैः ॥ ४२ ॥ इति
संवर्त्तकयोगः ॥ नंदा शुक्रे बुधे भद्रा शनौ रिक्ता कुजे जया ॥ गुरौ पूर्णा ति
थिरेषा सिद्धियोगाः प्रकीर्तिताः ॥ ४३ ॥ इति सिद्धियोगः ॥ विष्कंभप्रीतिरायुष्मा
न् सौभाग्य शोभनः तथा ॥ अतिगंडास्तु कर्म्मा च धृतिः शूलं तथैव च ॥ ४४ ॥
गंडो वृद्धिः ध्रुवश्चैव व्याघातो हर्षणस्तथा ॥ वज्रं सिद्धिर्व्यतीपातो वरीया
न् परिघः शिवः ॥ ४५ ॥ सिद्धः साध्यः शुभः शुक्लो ब्रह्मैंद्रो वैधृतिः

32.A

सप्तविंशतिराख्याता नामतुल्यफलापनी ॥ इति सप्तविंशतियोगाः ॥ ववश्च
वालवश्चैव कौलवस्तैतलस्तथा ॥ गरश्च वणिजो विष्टिः सप्तैतानि चराणि
॥४६॥ कृष्णपक्षचतुर्दश्यां शकुनिः पश्चमे दले ॥ चतुःपाश्च नागस्यादमा
वस्याद्दलद्वये ॥४७॥ शुक्लाप्रतिपदर्द्धांते ववबाख्यः करणो भवेत् ॥ एकादशेच
विष्टिर्मा चरस्थिर विभागतः ॥४८॥ शुक्लप्रतिपदाद्यार्द्धे किंस्तुघ्नप्रथमे दले ॥ स्थि
राण्येतानि चत्वारो करणानि जगुर्बुधाः ॥४९॥ इति करणविचारः ॥ इन्द्रोयमोन
लो धाता चंद्रोरुद्रो दितिर्गुरुः ॥ भुजंगमाश्च पितरो भगार्यमदिवाकराः ॥५ म
५१॥ त्वष्टा वायुशक वह्निः मित्रशक्रश्चनेकशः ॥ जलं विश्वो विधुर्विष्णुः
वासवो वरुणस्तथा ॥५२॥ अजैकपादहिर्बुध्नः पूषेति कथिता बुधैः ॥ अ

शी० ब
३५
33

ष्टाविंशति संख्यानां नक्षत्राणामधीश्वराः ॥ २६० इति नक्षत्राधिपति वि
चारः ॥ इति श्रीकाशीकृतौ शीघ्रबोधमुहूर्तप्रकरणे द्वितीयं ॥ प्रपस्पर्शप्रकरणं ॥
शिरोमुखं कर्णनेत्रं स्पृष्ट्वा पृच्छति जेजनः ॥ सुवर्णधनधान्यानां लाभस्त
स्य न संशयः ॥ १ ॥ स्कंधग्रीवा कंठहस्तस्पर्शे लाभो हि दुःखदः ॥ कुक्षिना
भिस्तमालेभे भक्ष्यपानादि सिध्यति ॥ २ ॥ जंघालिंगकादिस्पर्शे भं कन्याला
भः सुतोद्भवः ॥ जानुगुल्फपदस्पर्शे महाक्लेशं प्रयच्छति ॥ ३ ॥ केशास्पर्शे भवेन्म
त्युः फलादिस्पर्शने शुभं ॥ तृणांगारकसंस्पर्शे कार्यसिद्धिर्न जायते ॥ ४ ॥ का
ष्टांगधाः पदस्पर्शे गृहपीडा मनो भयं ॥ भगारामान्नभांडादिस्पर्शे सिद्धिः प्र
जायते ॥ ५ ॥ शून्यालये श्मशाने च मुकः काष्ठे तृणे तरौ ॥ गुल्मवस्त्राधमस्पा

राम
३३

33A

नेप्रश्नेक्रूरेराप्रजायते॥ ७॥ षड्वर्गेसेनदृष्टे लग्नेद्वितीयस्थानेशुभंभवेत्॥
सुखंवेदितुस्थितेसिद्धिविदितुनेचजायते॥ इति अंगविद्याप्रश्नः॥ ति
मिस्तोमीनेचमेषेचषस्राःपंचसप्ततिपलाः॥ चतुरश्वाववृषेकुंभेपलाप्रो
क्तास्त्रयोदश॥ ५॥ मकरेमिथुनेपंचघटिकाविंशतियापलाः पंचककर्क
चापेचघटिकाषट्पलास्मृताः॥ ८॥ कन्यायांचतुलेपंचपलाश्चैवहस्य।
भागनयः॥ १०॥ इतिलग्नप्रमाणं॥ १०॥ वृषेधेनुमन्त्रंताम्रंचगोधूमारक्त
चंदनं॥ ११॥ चंद्रेशंखवंचंदनंचवस्त्रंचसितंतंदुला॥ ११॥ कुजेवृषभप्रद
तव्योरक्तवस्त्रंगुडोदिनं॥ बुधेकर्पूरकंमुद्गाहरितवस्त्रंहरिन्मणीः॥ १२॥
पीतवस्त्रंस्वर्णंजीवेहरिद्राचणककांचिन्नः॥ अश्वसुकेसितोदेयःशु
क्लधान्यानिजानिच॥ १२॥ शनौतैलंतिलादेयाकृष्णगोलोहमुत्तमं॥ री

वी० ध
३४
34

हैो च महिषी छागो माषाश्च तिलसर्षपाः ॥ १४ ॥ अजा मेषौ च दातव्यौ केतौ
चाश्वं च मिश्रितं ॥ स्वर्णं गोवि प्रदाज्याभिः सर्वेषां शांतिरुत्तमाः ॥ १५ ॥ इति नवग्र
हदानविधिः ॥ मेषे गुरौ सुभिक्षं च सुभं ससं सुखी जनः ॥ वृषे गुरौ स्वल्पवृष्टिः
प्रजापीडा च विग्रहः ॥ १६ ॥ अनावृष्टिः प्रजानाशो गौरवे मिथुने गुरौ ॥ कर्के गुरौ
महावृष्टिः देशभंगो महर्घता ॥ १७ ॥ सिंहे गुरौ सुभिक्षं च सुवृष्टिः प्रजासुखं ॥ क
न्या गुरौ रोगपीडा दुर्भिक्षं च ससजन्म च ॥ १८ ॥ तुले गुरौ सल्पससं च ऊत्तीरप्र
जापने ॥ अलौ च जीवे च दुर्भिक्षं राजाचोरोकगाड्डयं ॥ १९ ॥ चापे गुरौ सुभावृ
ष्टिः सुभं ससं सुखी नराः ॥ दुर्भिक्षं मकरे जीवे राजयुद्धं परस्परं ॥ २० ॥ कुंभे
गुरौ सुभिक्षं च धान्यमूल्यं महर्घता ॥ दुर्भिक्षं मकरे जीवे नान्य देशे स्वयं गु
रौ ॥ २१ ॥ इति बृहस्पतिराशिविचारः ॥ मार्ग कार्त्तिकसंक्रांतौ च ष्टीवर्षं तु

राम
३४

34A

मध्यमं ॥ पौषमाघे सुखं च तृणा सस्यपूर्णा वसुंधरा ॥ २२ ॥ चैत्रफाल्गुने वैशाखे

ज्येष्ठानां संक्रमे घनः ॥ यदि वर्षति सर्वत्र सुभिक्षं च प्रजासुखं ॥ २३ ॥ आ

षाढे संक्रमे वृष्टिः व्याधिश्च श्रावणे सुखं ॥ भाद्रे च बहवो रोगाः शुभं स

र्वत्र आश्विने ॥ इति संक्रांति वृष्टिफलं ॥ चैत्रस्य शुक्लपंचम्यां पूर्ववायुः व

नाशमं ॥ भाद्रे गुणत्रयं मौल्यं सस्यानां जायते तदा ॥ २४ ॥ आषाढे शुक्लपंचमे

वृष्टिः पश्चिममारुतः ॥ तदा चतुर्गुणं मूल्यं धान्यानां कार्त्तिके भवेत् ॥ २५ ॥ ज्ये

ष्ठस्य शुक्लपंचम्यां दक्षिणो यदि मारुतः ॥ मेघगर्जे तदा भाद्रे तैलं सं...लं गु

णद्वयं ॥ २६ ॥ श्रावणे शुक्लपंचम्यां वृष्टिर्वातो दिशाद्वयं ॥ दक्षिणे पश्चिमो

ज्ञेयं दुर्भिक्षं धान्यसंक्षयं ॥ २७ ॥ इति चैत्रादि शुक्लपंचमी वर्षाफलं ॥ आ

षाढे पूर्णमास्यां यदि निलो वाति नैऋति ॥ अनावृष्टिः धान्यनाशो जलं क्व

शी.प्र०
३५

35

येनलभ्यते ॥ २९ ॥ आषाढपूर्णमायांचवायव्येयदिमारुतः ॥ धर्म्मेशीलास्त
थालोकाधनधान्यगृहेगृहे ॥ ३० ॥ आषाढेपूर्णमायांचदिशान्योवातिमा
रुतः ॥ सुरिवनोदिनदालोकागीतवाद्यमहोत्सवे ॥ ३१ ॥ वह्निःकोणेचवह्निभी
तम्नपश्चिमेवज्राङ्कयं ॥ अन्यस्यायदिवायुःस्याद्दुर्भिक्षंजायतेतदा ॥ ३२ ॥ अ
न्यत्रआषाढपूर्णिमायांचपूर्ववातातिमारुतः ॥ धान्यंसमर्घतांयातिअग्नि
दाहोभवेत्तदा ॥ ३३ ॥ क्षिरुद्धंतिमहीपालसंग्रामेघोरदारुणे ॥ आषाढेपूर्ण
मायांतुदक्षिणेयदिमारुतः ॥ ३४ ॥ तदाचवरवीराणांमहीपिवत्तिश्रोणितं
सर्वमासेपूर्णिमायामेकंपोयदाभवेत् ॥ ३५ ॥ उल्कानाचएवज्रपातःपरिघः
शशिसूर्ययोः ॥ सर्वमासेधूम्रकेतुश्चशक्रचापग्रहणंचद्धोतथा ॥ ३६
तदासकलवस्तूनांजायतेचमहर्घता ॥ ३७ ॥ इतिपूर्णमाआषाढफलम्

३१ राम

आश्वाऽप्युक्तप‍क्षस्य द्वितीयायां न वर्षति ॥ यदि मेघसंदृश्च दृश्यं जायते ध्रुवं ३९
तृतीयायां पूर्ववायुः पूर्वेयाति च चार्द्रः ॥ नवमे धान्यं द्वैभो वर्षति विपुलं जलं ६२
२ ४० ॥ चतुर्थ्यां दक्षिणो वायुः मेघपूर्वे च गच्छति ॥ आश्विने च तदा मासे वृष्टिर्भवति
निश्चितं ॥ ४१ ॥ पंचम्यामुत्तरे वायुः दृश्यते च सदा ध्रुवं ॥ तदा च कार्त्तिके मासे
वृष्टिर्भवति निश्चितं ॥ ४१ ॥ चतुर्थ्यश्च दिवसे यदा वर्षति चार्द्रः ॥ अतिवृष्टिश्च
दुर्भिक्षं जायते नात्र संशयो ॥ ४२ ॥ दिशा द्वयं यदा वातो वाति दक्षिणपश्चिमे ॥ तदा
नश्यंति धान्यानि दुर्भिक्षं च प्रजायते ॥ ४३ ॥ तृतीयायां पंचम्यां च वायुः पूर्वोत्तरोय
दि ॥ तदा धान्यानि जायंते मर्वैककृतयुगोपमं ॥ ४४ ॥ इति आषाढस्य शुक्लाद्वितीय
या दिनचतुष्फलं ॥ पौषकृष्णमन्यां तु चंद्रचारेण गर्ज्जति ॥ आषाढाश्विने दिवि
शारदांतं तु पवनेरण वर्षति ॥ ४५ ॥ पदि जितिष्ठंति भौमस्य क्षेत्रे कोपि ग्रहो यदा ॥ यस्मा

शी॰ध॰
३६
36

मंतुषधान्यानांजायंतेचमहर्घता ॥४६॥ शुक्रक्षेत्रेकुजोमासेहयंनृनंमहर्घता:
चंद्रेचद्विननाथंचसर्वरोगोशुभंभवेत् ॥४७॥ शनौराहौचसर्वधान्यंमहर्घेराजवि
ग्रहं ॥ शुक्रक्षेत्रेबुधेचंद्रेविरोधः सर्वभूभुजां ॥४८॥ उत्पातिलषधान्यापंचमासा
नजायते ॥ शुक्रक्षेत्रेबुधेचंद्रेचंद्रक्षेत्रेभृगुसुतः ॥४९॥ पाषंगनाभवेद्वृष्टिः धा
न्यानांचमहर्घता ॥५०॥ बुधक्षेत्रेशनौचंद्रेसप्तधान्यमहर्घता ॥ शुक्रक्षेत्रेगुरा
भौमौकार्यासिद्धिमहर्घता ॥५१॥ भौमक्षेत्रेशनौराहोनाम्नादीनांमहर्घता ॥ श
निक्षेत्रेशनौराहोस्तुभिक्षंचंद्रभास्करे ॥५२॥ पशुनाशोधान्यवृद्धिः गुडादीनांम
हर्घता ॥ गुरुक्षेत्रेशनौराहौपशुनाशलवणतथा ॥५३॥ भौमेराज्ञांविरोधश्चबुधे
वृष्टिश्चभूयसी ॥ शभौमक्षेत्रेयदासेराहौभौमार्कभार्गवः ॥५४॥ षण्मासेगुडकर्पा
सघृततैलमहर्घता ॥ मंदक्षेत्रेयदासंतिमहराज्ञबुधस्तथा ॥५५॥ चतुष्पदानां

राम
३६

36A

नाशास्त्रद्विपनांचजायते॥ भौमक्षेत्रेयदा संतिस्शुक्रभौमनिशाकराः॥५६॥
नदामुक्तापशूनांचशंखवंचमहर्घता॥५७॥ शनिक्षेत्रेचंद्रसूर्यौचसूर्याणांचम
र्घता॥५०॥ ग्रहराशिसमायोगेफलमेतन्नप्रकीर्तितं॥५८॥ इतिग्रहराशियोग
फलं॥६०॥ चंद्रोदयेकुजक्षेत्रेतुधान्यसंग्रहयः॥ चंद्रोदयोभृगुक्षेत्रेस्वल्पवृ
ष्टिः क्रियादिके॥६०॥ प्रजापीडावुधक्षेत्रेसोमस्शुक्रोदयोभवेत्॥ रविक्षेत्रेतुला
वृष्टिः शनिसोमेभ्यग्रहये॥६१॥ चंद्रक्षेत्रेस्शुक्रचंद्रःवुधनामुदयोयदि॥ षण्मा
संस्याद्दुर्भिक्षंमनिवृष्टिस्रजायते॥६२॥ उदितौवुधक्षेत्रेयदाराज्ञःशनैश्च
रः॥ पशुनयप्रजापीडाधान्यानांचमहर्घता॥६३॥ शुक्रक्षेत्रेसोमसूर्याः सूर्य
पुत्रोदयोयदा॥ उदयात्समनेपीडाजायतेमहर्घता॥६४॥ पद्मोदयः शनिक्षे
त्रेभौमभास्करयोभवेत्॥ धान्यानांचत्तदावृष्टिःगुडानांरक्तयासमा॥६५॥ ध

ग्रो० घः
३०
37

ह्रासमुद्रयंयांतिराशानि तेत्रे शनैश्चरः ॥ नराचलणानांकाच्छनोद्वोहानांचमहर्घ
ता ॥ ६८ ॥ इतिगृहेहोदयराशि ॥ गुरुर्यदाविशाखायांतुदाधान्योमहर्घता ॥ मंगलेच
र्षकालश्चशनैामसर्वेचमंगलं ॥ ६९ ॥ अग्निर्वेणीयहोहोयांराशानिरग्निलदाभय
बुधेभाद्रेचसुभिक्षंस्सुभिक्षंमृगुनंदने ॥ ६५ ॥ सुभिक्षंचानुराधायांयदिरोपागू
ह्रास्थिता ॥ कल्याणंचसुभिक्षंस्यादश्लेषायांस्थितेगुरो ॥ ६५ ॥ कर्पासवहवो
मंदाभौमौकेदकपीडने ॥ बुधेतिस्वात्यश्रमायश्चमहर्घावर्षकालनः ॥ ६५ ॥ हर्पेस
वाणिधान्यानिसकलानिच ॥ ७० ॥ मूलेगुरोकुजस्यानांमुद्गानंचवरुभवः ॥
भौमेमुहस्यचापस्यबुधेचसर्वसंपदः ॥ ७१ ॥ पूर्वाषाढागतेभौमेपीडासात्वसुप
त्तिणां ॥ केतौमहर्घताधान्येपूर्वोरवाढेगतेभवेत् ॥ ७२ ॥ उत्तराषाढकाजीवे।
गुडनांचमहर्घता ॥ ७३ ॥ अभिजित्नामनक्षत्रेपदाच्छायास्तुतोभवेत् । सर्वससा

राम
३०

37A

निजायंते सुभिक्षं च कुजे नृणां ॥ ७५ ॥ अवरोचयदाजीवः न दास्युः न चैत्तप
दः ॥ वुधे त्रासो राजपुत्रे रानीभूः दस्यणीरक्षा ॥ ७६ ॥ कृत्तिकायांन्च रोहिण्यं
ज्ञ याजीवो हि नि च्छति ॥ मध्यमानि च सस्यानि न दा वृष्टिश्च मध्यमा ॥ ७७
म्रार्द्रायां मृगशीर्षे च यदा वाचस्पतिः स्थितः ॥ दुर्भिक्षं सस्याद नावृष्टिः ॥
प्रजानां च सदा रावं ॥ ७८ ॥ फाल्गुनी द्वय हस्तेषु मघायां च यदा गुरुः ॥ सुभि
क्षं च स्तु वृष्टिश्च प्रजानां स्याद रोगिता ॥ ७९ ॥ चित्रास्वात्योर्यदा जीवः स्तदा
चापयोधरा ॥ विचित्राणि भवंत्येव सस्यानि क्वचित्क्वचित् ॥ ७९ ॥ विशाखा
मैत्रयो जीव धर्मं च वर्षे च मध्यमं ॥ ज्येष्ठामूले मासयुग्मं वृष्टिर्मासद्वयेन च
८० ॥ पूर्वाषाढोत्तराषाढे स्थितो यदि वृहस्पतिः ॥ तदारोग्यं सुभिक्षं च वृष्टि
श्च प्रजापते ॥ ८१ ॥ अनावृष्टिश्च दुर्भिक्षं रेवत्यां स्थिते गुरौ ॥ धनिष्ठायां च श्रु

शी० ध०
३८

38

पिपीडभवतिहृष्टिनां ॥ ८२ ॥ इतिनक्षत्रग्रहायोगफलं ॥ इतिश्रीकाशीना
थकृतोशीघ्रबोधअर्धप्रकरणंतृतीयं ॥ अथहोडाचक्रं ॥ चुचेचोलाअश्वि
नी ॥ १ ॥ लिलुलेलोभरणी ॥ २ ॥ अइउएकृत्तिका ॥ ३ ॥ ओवावीवुरोहिणी ॥ ४ ॥ वेवोका
किमृगशिर ॥ ५ ॥ कुघङछआर्द्रा ॥ ६ ॥ केकोहाहिपुनर्वसु ॥ ७ ॥ हुहेहोडापुष्य
डिडुडेडोअश्लेषा ॥ ९ ॥ ममिमुमेमघा ॥ १० ॥ मोटाटिटुपूर्वाफाल्गुनी ॥ ११ ॥ टे
टोपापिउत्तराफाल्गुनी ॥ १२ ॥ पुषणठाहस्ता ॥ १३ ॥ पेपोरारिचित्रा ॥ १४ ॥ रूरेरो
तास्वाती ॥ १५ ॥ तितुतेतोविशाखा ॥ १६ ॥ नानिनूनेअनुराधा ॥ १७ ॥ नोयायि
युज्येष्ठा ॥ १८ ॥ येयोभाभिमूल ॥ १९ ॥ भुधफढपूर्वाषाढा ॥ २१ ॥ जुजेजोखाअभी
च ॥ २२ ॥ खिखुखेखोश्रवण ॥ २३ ॥ गागिगुगेधनिष्ठा ॥ २४ ॥ गोसासिसुशतभि
षा ॥ सेसोदादिपूर्वाभाद्रपदा ॥ २५ ॥ दुथझञउत्तराभाद्रपदा ॥ २६ ॥ देदोचा ॥

राम
३८

थिरेवती ॥ २७ ॥ इति नक्षत्रनामानि ॥ तनुः धनं भ्रातृ बंधु पुत्रः शत्रु कलत्र का:
मरणं धर्म्म कर्म्माय व्यय द्वादश राशयः ॥ ८ ॥ सप्तविंशति भानां च नवभिः नवभि
र्पदैः ॥ अश्विनी प्रमुखानां च मेषाद्या राशयः स्मृताः ॥ ९ ॥ तृतीये दशमे पंच
नवमे पंचमे दश ॥ दश पंचाष्टमे तुर्ये सप्तमे विंशति स्तथा ॥ १० ॥ विश्वा स्युग्रह
दृष्टीनां मेषस्थाने षु रूपित्रा ॥ नाये व्यये धने लग्ने षष्टे च ग्रहदृष्टयः ॥ ११ ॥
तृतीये दशमे मंदो नवमे पंचमे गुरुः ॥ विंशतिर्वीसने विश्वं च तुर्ये चाष्टमे कुजः
१२ ॥ इति विश्वा ग्रहः ॥ रविवारेण संयुक्ता यदा स्यात्पौषज्येष्ठयोः ॥ अमावस्या
तदा पृथ्वी रंडमुंडा च जायते ॥ १३ ॥ पना त्रिगुणमासानां एक पंचाशमन्विता ॥ हृति
ता घटिका ज्ञेया पला स्त्रिगुणा वासरा ॥ १४ ॥ एकपत्ये यदा संतिति थिय श्चत्रयो
दशः ॥ त्रयालदा तपंयांतिचा जिनोम नुजा गजाः ॥ १५ ॥ सूर्ययुक्ता च नक्षत्राद्दद्या

द्विज्ञत्रयंत्रयं॥ आदित्यश्च बुधः शुक्रः शनिः चंद्रो कुजस्तथा॥१८॥ जीवे राहुश्च के
तुश्च होम क्रूरान शोभना॥ आदित्ये च भवे रोगो बुधे संपत्तिरुत्तमाः॥१७॥ शु
के साच धनः प्राप्तिः शनौ पीडा च जायते॥ चंद्रे भवति लाभश्च भौमे च च वधवं
धनं॥१५॥ गुरौ परम कल्याणं राहौ हानिश्च जायते॥ केतौ च प्राणसंदेहो व
ह्निचक्रे मुहाहृतं

राहु ३	सूर्य ३	बुध ३
बृहस्पति ३	केतु ३	शुक्र ३
कुज ३	चंद्र ३	श० ३

१६ इति अग्निचक्रम्॥ प्रभवो विभवो
शुक्लो प्रमदो त्यप्र
जापतिः॥ अंगिरा॥८॥ श्रीमुखो॥९॥ भा
वे॥५॥ युवा॥६॥ धा
ना॥१०॥ नयेश्वर॥२०॥ बहुधान्य॥१२॥
प्रमाथिश्च॥१३॥ वि
क्रमो॥१४॥ वृषभ॥१५॥ स्तथा॥ चित्रभानु
१६ सुभानुश्च॥१७॥ तारणः॥१८॥ पार्थिवो॥१९॥ व्ययः॥२०॥ २१॥ ब्रह्मणः विंशति
स्त्वेते श्रोष्ठि रत्र प्रजायते॥ सर्वजित्॥१॥ सर्वधारी च॥२॥ विरोधी च॥३॥ विकल

39A

पा॥४ २२ खरो॥५ नंदन॥६ नामा च विजयस्त्र॥७ जयो॥८ परः मन्मथो॥९ दु
र्मुखो॥१० स्त्रान्यो हेमलंब॥११ विलंबको॥१२ ३२॥ विकारी॥१३ शर्वरी॥१४
स्त्रान्यः प्लव स्तस्मात् शुभकृत्तपारो शोभन स्त्र॥१७ तथा क्रोधी विश्वावसु॥१९ स्त
था परः॥२४ पराभवाख्यो ह्यपरो॥२० विष्णुरेते च विंशति॥ प्लवंगः॥१ कीलक॥
२ सौम्यः॥३ तथा साधरणो॥४ परः॥२५ विरोधकृत्॥५ समाख्याता परिधा
वी॥६ प्रमाथ्यपि॥२७ आनंदो॥८ राक्षस॥९ स्त्रान्यो नलस्त्र॥१० पिंगलस्त
था॥११ २७ कालो॥१२ सिद्धार्थरौद्रौ च॥१४ दुर्मति॥१५ दुंदुभिः॥१६ स्तथा
व्य परो रोधिरो द्गारो॥१७ रक्ताक्ष॥१८ क्रोधन॥१९ स्तथा॥२० क्षयकृत॥२
वत्सरो स्त्रान्यो रुद्रस्वामी च विंशतिः॥ वत्सराः षष्टिराख्याता नामतुल्यफल
प्रदा॥२९ इति षष्टि संवत्सर नाम॥ मेषवृश्चिकयो र्भौमः शुक्रो वृषतुला

शी० ध०
८०
40

धिपो ॥ बुधकन्यामिथुनयोप्रोक्ताः कर्कसाधिपचंद्रमाः ॥ ३० ॥ सन्मीन धन्विनो ।
जीवः शनिर्मकरकुंभयोः ॥ सिंहस्याधिपतिः सूर्यः कथितो गणकोत्तमैः ॥ ३१ ॥ क
न्याराहूगृहं प्रोक्तं राहूच्चमिथुनस्य च ॥ राहू । नीचं धनुः वर्णाधिकं शनिवद्
स च ॥ ३२ ॥ शनिराशिस्वामी ॥ मासमुक्तबुधादित्या मासा सार्द्धं चंद्रोदिनद्वयं ॥ भौ
मस्त्रिपक्षं जीवो वर्षं सार्द्धं वर्षद्वयं शनिः ॥ ३३ ॥ राहुकेतोस्सदाभुक्तेः सार्द्धमर्क
नुवत्सरः ॥ ३४ ॥ इति ग्रहराशिभोगपत्रा ॥ कार्तिकादिगुणामासागता भितिथि
र्मिथुना ॥ सप्तविंशतिभिः हानानि दिनानारैकसंयुता ॥ ३५ ॥ इति नक्षत्रप्राप्तिः ॥ सा
र्द्धोष्टमासान्पूर्वस्मिन उदितो हरपतेर्भृगुः ॥ सार्द्धमासद्वये सूर्यमंडले च ततो व
सेत् ॥ ३६ ॥ उदितो पश्चिमे भागे नवमासं समीहने ॥ दशाहं सूर्यमध्ये तु तत ।
श्चास्तमितो वसेत् ॥ ३७ ॥ शनिशुक्रस्मलग्नाने ॥ दशाद्वायास्त्रियस्ताराविशारदा ।

राम
८०

40A

ग्रान पुंसकाः॥ निम्नलग्न म्मन्नूलाघ्याः पुरुषास्युः चतुर्दश॥ ३९॥ स्त्रीपुंसयोमहाव

ष्टिः स्त्रीपुंसयोः क्वचित्॥ स्त्रीक्लियो शीतला छायापोगेपुरुषयोनिच॥ ३९॥ उदयस्त

मनेपीश बुधस्य वष्टिकारकः॥ जलराशिस्थितः चंद्रः पक्षांतेसंक्रमेतया॥ ४०॥

बुधभुक्र समीपस्य करोत्येकार्णवामही॥ तयोरंतरगतोभानुः समुद्रमपिशो

षयेत्॥ ४१॥ चलत्संकोचवृष्टिः त्रिधावृष्टिः शनैश्चरे॥ वारिपूर्णामही कृत्वा

पश्चात्संचरतेगुरो॥ ४२॥ इतिवृष्टिः विचारः॥ कर्के कुंभे चमीने च मकरेदिवा

करे॥ पूर्वं वापश्चिमं वापि द्वारं कुर्यात्तवेश्मनो॥ ४३॥ मेषे वृषे वृश्चिके च तुले

वापियद्वारविः॥ गृहद्वारंतदाकुर्यादुत्तरंवाथदक्षिणं॥ ४४॥ धनुर्मिथुनक

न्यासुजायतेयदिभानुमान्॥ नकर्त्तव्यंतदागेहे कृतेदुःखमवाप्नुते॥ ४५॥

इतिवेश्मद्वारविचारः॥ यदेकमासेग्रहणं जायते शशिसूर्ययो इत्त्वेकाप

शी० ध०
५१
५१

त्वयं जोतिनद्दाश्च पापरस्परं ॥४६॥ ग्रस्तो दित्तो च ग्रस्तास्तो धान्यभूपाल नाश
कैः ॥ सर्वग्रस्तो चेन्द्र स्तूर्यौ दुर्भिक्षम करयुतौ ॥४७॥ उपरागो यदा मेषे पीडंते च
तदा जनाः ॥ कांबोजाह्निकिरातेश्च पांचाला कलिंगकाः ॥४८॥ वृषे च ग्रहणे
पीडा परा वः पस्यिकाजनाः ॥ मत्तांतो मनुजायंते पुत्र पीड्यंते सर्वदा ॥४९॥ रवि
श्चेन्द्र मसो ग्रासो ग्रस्तो मिथुन च वरांगनाः ॥ पीड्यंते चाह्निकामत्स्यापमुनात
टवासिनां ॥५०॥ कर्के ग्रहणे पीडा मन्त्रवाहीनो जायते ॥ श्राभीरशा वराणं
वनदा मत्स्यानि वासिनां ॥५१॥ सिंहे च ग्रहणे पीडा सर्वेषां वनवासिनां ॥ नृपा
णां नृपतुल्याणां मनुजानां च जायते ॥५२॥ कन्याया ग्रहणे पीडा त्रिपुराणां च
शालिनां ॥ कवीनां लेखकानां च गायकानां च जायते ॥५३॥ तुलायमुपरागे
च दशार्णे कंककारुका ॥ मेषश्च यपुरोहित्यापी अंते माधवश्चये ॥५४॥ वाम्हि

राम
५१

५१A

केग्रहणेपीडा सर्पंजातिश्चजायते ॥ उद्दंवरसमुद्रस्यचोधेयोधेपकस्यच ॥५५॥
यद्योपरागश्चापेचत्तदामनस्माश्चवाजिनां ॥ विदेहमल्लपांचालाः पीड्यंतेभि
वि षयोंस्तं ॥५६॥ मकरेग्रहणेपीडानीचानांमंत्रवादिनां ॥ स्थविराणांचभद्दानां
चित्रकूटस्यसैन्यपः ॥५७॥ कुंभेपरागोपीड्यंतेगिरिजापश्चमाज्ञनाः ॥ नरूरा
ठरहाभीरादेशाश्चैवरकादयः ॥५८॥ मीनोपरागेपीड्यंतेजलद्रव्याणिसागराः
पालोपजीवनोलोकायज्ञप्राज्ञाल्पसद्दराः ॥५९॥ इतिग्रहणराशोदयफलम्
नृपक्षत्रांस्तुवृष्टिश्चकीहारश्चभयंकरः ॥ विद्युत्पातोग्निदायीचपरिवेष
श्चरोपसैहृतन् ॥६०॥ दिग्दाहोग्निभयंकुर्यानिर्घातोनृपनाशयः ॥ भुंकपावायुश्चं
डरावृष्टश्चोरभीतिप्रदायकः ॥६१॥ ग्रहस्पुंडेराजपुत्रंकेतोहस्त्यंनृपेतुच ॥ ग्र
हणांतमहाचांष्टसर्वदोषविनाशनी ॥६२॥ शनिघलिवर्षाफलं ॥ श्र

गी० ध
५२
५२

म

स्विन्यामुदितःकेतुः हन्यादशकपालकं ॥ भरण्यां च किरातेशं क्रिनिकायां
कलिंगपं ॥ ६४ ॥ रोहिण्यां हरसेनेशं भृगे चौसीनराधिपं ॥ आर्द्रायां च जलाधी
शं मरमकेशं पुनर्वसुः ॥ ६३ ॥ पुष्ये च मगधाधीशं सर्प्पायं काशीकाधिपं ॥ म
घायां मंगनाथं च पूर्वायांपाण्ड्यनायकं ॥ ६५ ॥ उज्जयिनीपं हस्त्याया उत्तराफाल्गुनी
गतः ॥ दंडकाधिपतिं चित्रायां कुरुभूमिपं ॥ ६६ ॥ स्वात्यां काश्मीरकांबोजाभूपती
नां विनाशकः ॥ इक्ष्वाकुकुरुलोणानां विशाखायां विनाशकः ॥ ६७ ॥ मैत्रे पौंड्र
नाथं च सर्वभौमं तु ज्येष्ठके ॥ अद्रमद्रकनाथं च मूलस्थो हंतिनिश्चितं ॥ ६८ ॥ पू
र्वाषाढे काशीराजमुत्तरायाढकेन यां ॥ यौधेयपश्चिवंचैधे शास्त्रवणेके कयेश्व
रं ॥ ६९ ॥ वसोपचनद्याधीशं वारुणे सिंहलेश्वरं ॥ पूर्वाभाद्रपदावर्गनैमिषे
शंतस्योत्तरे ॥ ७० ॥ रेवत्यामुदितःकेतुः किरातादिपनेवधः ॥ धूम्राकारः सपुच्छ

राम
५२

42A

सकेतुं विम्बसपीडकः॥ ७१ इति केतूदयफलं॥ रोहिण्युत्तरचित्रासु मैत्रेपुष्ये

मृगे करे॥ रेवत्यां वरुणे चाश्वे ह्नि देवेसु भवासरे॥ ७२ स्थिरे लग्ने सुभप्रोक्तं वल्लि

वृक्षादिरोपणं॥ ७३ इति वल्लिवृक्षादिरोपणं॥ भानुभौमार्कवारे षु कार्त्ति

कदुत्रयो भवेत्॥ आयुष्मान् सौभाग्यसंयुक्तं न्दपना शः पंक्ति त्रयः॥ ७४॥ इति दीपा

लिकायोगः॥ सेवाचक्रे म

का॥ ऊर्ध्वे मस्तके सप्त

मौलि भगणं मात्रा स्वा॥

ऊर्ध्वे नि:फलं पादपृष्ठयोः

नुभ्रे गोच मेषश्चापचत्वारः

मिथुने पंच ज्ञेयाः पृष्ठदेश्या

ध्ये मौल्यं पृष्ठे सप्त चकार

लिरेखदभिजिन्नासद॥ ७५

मिभंतया॥ सफलं मस्तके

७६ इति सेवाचक्रम्॥ ध

सुः निशावला॥ नेविना

चुघो॥ ७७ मार्षोदस्मवता

रः सिंहाद्याः कुंभमेव च ॥ दिवा वनास्त्रमी नक्षत्र लीरा वै तयाहिना ॥ ७८ ॥ अथ
सहमुहूर्त्तेन् ॥ पुष्यस्वाती मृगाश्विनी कृत्तिका राधितानुराधादिकं मूलं वास
व वारुणं चापि तत्र भं पूर्वा त्रियं विष्सुभं ॥ ७९ ॥ त्वाष्ट्रं रोहिणी चोत्तरात्रतयं पि वाणि
ज्य कार्ये शुभं ॥ एतद्दत्तम नेत्र लाभ सहितं गृह प्रवेशं शुभं ॥ ८० ॥ राज्यादि चेन्द्रप
दं यत्तं ज्ञेयं तत्र च शुभाशुभं ॥ एवं चक्र समाख्यातं गर्गादि मुनिभाषितं ॥ ८१ ॥ आस
ने च द्वयं चैव मुखे चैव द्वयं तथा ॥ आग्नि कोणे चतुर्द्द्यात्तु नैऋत्यां च चतुष्टयं ॥ ८२
प्रतिमुखे त्रयं चैव वायव्ये च चतुष्टयं ॥ ईशान्ये च चतुश्चैव मध्ये चैव चतुष्टयं ॥ ८३
एवं चक्र समाख्यातं निरीक्षंतु सदा बुधैः ॥ आसने सर्व सौख्यं च मुखे तु विक्रमं
निधिः ॥ ८४ ॥ आग्नि कोणे धनानाशः नैऋत्यां च शुभप्रदं ॥ प्रतिमुखे महाश्रेष्ठः वा
यव्ये चोर तो भयं ॥ ८४ ॥ ईशान्ये सर्व हानिः मध्ये चैव शुभप्रदं ॥ ८५ ॥ दशमे का

शी० ध
४४

४४

दशोलग्ने चित्तकेंद्रत्रिकोणगे॥ शुभे पापसमक र्मस्थाने वृत्तिं पिताचधरोहयं॥ ८६
इति पाचोनरात्रं हद्वस्थुहसंपत्सुयानिसंहितायो॥ संवत्सरचतुर्गुणं कृत्वा पंचविंशा
तितयायुतं॥ सप्तभिर्हरेद्भागं शेषांकं च फलं वदेत्॥ ८७॥ शुभित्तं नेत्रवेदाच्चतु
र्भिस्त्रं चीणपंचकं॥ एकैकं च महाकष्टं शुभित्तं षट्मेव च॥ ८८॥ अन्ये चैरारवा
कारं णवं संवत्सरफलम्॥ ८९॥ इति संवत्सरफलम्॥ अतीचारे गते सौम्य क्रूरे
वक्रसमागते॥ हाहाकारं जगत्सर्वं रुंडमुंडं च जायते॥ ९०॥ इति श्रीकाशीना
थकृतो शीघ्रबोधे संकीर्णप्रकरणं चतुर्थं॥ ४॥ संवत् १८६३॥ ज्येष्ठमासे शुक्लेप
क्षे शुभतिथौ सप्तम्यां बुधवासरे॥ शुभमस्तु॥ राम॥ राम॥ महादेव पार्वती

राम
४४